

MESTO TVRDOŠÍN

**KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB
MESTA TVRDOŠÍN NA ROKY 2018 – 2025**

TVRDOŠÍN, 2018

OBSAH

ÚVOD.....	3
A. ZÁKLADNÉ VÝCHODISKÁ.....	4
1. Vymedzenie pojmov.....	4
2. Základné dokumenty pre realizáciu komunitného plánu.....	6
B. ANALYTICKÁ ČASŤ.....	7
1. Socio-demografická analýza	8
2. Analýza sociálnych služieb v meste Tvrdošín.....	15
2.1 Verejní poskytovatelia sociálnych služieb v meste Tvrdošín	17
2.2 Neverejní poskytovatelia sociálnych služieb v meste Tvrdošín.....	18
Sociálne služby krízovej intervencie	18
Sociálne služby pre rodinu s deťmi	19
Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku.....	20
Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií.....	22
Podporné služby	22
Kluby dôchodcov, základné organizácie Jednoty dôchodcov a ďalšie združenia a organizácie zamerané na obyvateľov v dôchodkovom veku	23
C. POŽIADAVKY OBYVATEĽOV NA SOCIÁLNE SLUŽBY.....	24
D. SWOT analýza.....	33
E. STRATEGICKÁ ČASŤ	34
1. Základné princípy tvorby Komunitného plánu	34
2. Cieľové skupiny	35
3. Vízia a hlavný cieľ sociálnych služieb v meste Tvrdošín pre roky 2018-2025.....	35
4. Priority a opatrenia pre podporu rozvoja sociálnych služieb v meste Tvrdošín pre obdobie rokov 2018 – 2025	35
Priorita 1 – Kvalitné a udržateľné sociálne služby v meste Tvrdošín	35
Priorita 2 – Služby krízovej intervencie	37
Priorita 3 – Sociálne služby pre rodiny s deťmi.....	37
Priorita 4 – Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku.....	38
F. AKČNÝ PLÁN REALIZÁCIE.....	41
G. MONITORING A HODNOTENIE	43

ÚVOD

Oblasť sociálnej politiky významne ovplyvnil proces decentralizácie a reformy verejnej správy, čo sa prejavilo prechodom rozsiahlych kompetencií na miestnu samosprávu. Mestá a obce sa tak stali významným realizátorom sociálnej politiky a od miestnej samosprávy v súčasnosti vo veľkej miere závisí rozsah, podmienky a v neposlednom rade kvalita poskytovaných sociálnych služieb. Sociálne služby sú teda súčasťou verejných politík, v ktorých sa jednoznačne presadzuje ľudskoprávny rozmer a orientácia na potreby a preferencie ich prijímateľov.

Komunitné plánovanie sociálnych služieb je jednou zo základných metód riadenia rozvojových procesov. Predstavuje metódu, pomocou ktorej mesto Tvrdošín plánuje sociálne služby tak, aby zodpovedali miestnym špecifikám a potrebám jednotlivých občanov. Ide o otvorený proces zisťovania potrieb a zdrojov a hľadanie najlepších riešení v oblasti sociálnych služieb.

Komunitný plán sociálnych služieb je vypracovaný v súlade s požiadavkami zákona o sociálnych službách a tiež s ohľadom na národné priority rozvoja sociálnych služieb. Komunitný plán je základný, kľúčový a komplexný strednodobý programový a rozvojový dokument pre riadenie samosprávy, berie do úvahy miestne podmienky, potreby a špecifiká. Jeho základnou ideou je komunitný rozvoj, skvalitnenie a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb, resp. doplnenie chýbajúcich sociálnych služieb na základe požiadaviek a záujmu občanov mesta.

Tento dokument vznikol za úzkej spolupráce s členmi pracovnej skupiny delegovanej Mestským úradom Tvrdošín, ktorí svojimi podnetmi a praktickými skúsenosťami s fungovaním sociálnych služieb v meste prispeli ku návrhu tohto Komunitného plánu. V neposlednom rade boli do tvorby Komunitného plánu zapojení i poskytovatelia sociálnych služieb na území mesta Tvrdošín, ktorí prispeli k definovaniu priorít a opatrení zameraných na ďalší rozvoj sociálnych služieb v meste. Obyvateľstvo mesta, ako prijímateľ sociálnych služieb, má pri tvorbe Komunitného plánu nezastupiteľnú úlohu a preto bolo zapojené prostredníctvom dotazníkového prieskumu, ktorého výsledky boli zapracované do východísk dokumentu a možnosti pripomienkovania návrhu tohto dokumentu.

Členovia pracovnej skupiny pre tvorbu Komunitného plánu mesta Tvrdošín:

- Mgr. Vlasta Jančeková
- Mgr. Klementína Šaradinová
- Mgr. Blažena Pajerchinová
- Mgr. Anna Čelková
- JUDr. Alexandra Poláková
- Magdaléna Lucká
- Oľga Čuchorová
- Mgr. Eva Krššáková
- Skurčáková Marta
- Krasulová Ľubica
- Medvecká Mária

A. ZÁKLADNÉ VÝCHODISKÁ

Komunitný plán sociálnych služieb mesta Tvrdošín je vypracovaný na obdobie rokov 2018 – 2023. Predstavuje teda strednodobý strategický dokument, ktorý je schvaľovaný mestským zastupiteľstvom. Nadväzuje, alebo sa opiera o celý rad iných dokumentov a niektoré zákony, ktoré sú uvedené v ďalšom texte. Je spracovaný v súlade s požiadavkami zákona NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách. Napriek tomu, že je determinovaný celým radom iných dokumentov, legislatívou a schvaľovaním na úrovni miestnej samosprávy, nie je uzavretým dokumentom. Medzi jeho základnú charakteristiku patrí otvorenosť, ktorá znamená, že je možné ho každý rok prehodnocovať a aktualizovať. Na tomto sa podieľajú nielen poslanci komisie, ako poradné orgány mestského zastupiteľstva a oddelenia mestského úradu, ale aj obyvatelia mesta.

Komunitný plán sociálnych služieb má tri časti. V prvej časti sú uvedené teoretické východiská, podklady a poslanie dokumentu tak, aby si mohol každý čitateľ vytvoriť základný rámec vedomostí o tom, aký dokument drží v ruke, čo ovplyvňovalo jeho tvorbu a na základe čoho ho môže v budúcnosti posudzovať a dávať ďalšie podnety.

V druhej časti sa zameriava na posúdenie stavu, na ktorý by mal reagovať. Ide o analytickú časť, ktorá sa týka demografických údajov, požiadaviek cieľových skupín, stavu existujúcich sociálnych služieb a ďalších okolností, ktoré sú pre rozvoj sociálnych služieb dôležité.

V tretej časti obsahuje návrh na riešenie existujúcej alebo v blízkej budúcnosti očakávanej situácie. Táto časť má postupne prechádzať v konkrétne priority a opatrenia a ich realizáciu. V priebehu nasledujúcich rokov bude realizácia Komunitného plánu vyhodnocovaná a na základe reálnych výsledkov sa budú prijímať ďalšie opatrenia.

1. VYMEDZENIE POJMOV

Komunita

Komunita je termín používaný v rôznych významoch. Pre účely tohto dokumentu ho budeme chápať ako spoločenstvo ľudí žijúcich alebo kooperujúcich v jednej inštitúcii alebo v jednej lokalite (Matoušek, 2008). Komunita má svoju atmosféru, svoj spôsob komunikácie, svoju hranicu, ktorá je viac alebo menej priepustná voči okoliu. Hranice komunity sú rôzne, môže ísť o geografické, politické, ekonomické alebo sociálne hranice. Komunita ako skupina ľudí má konkrétne vzťahy k miestu svojho bydliska a jeho okoliu a môžu byť v podobnej ekonomickej, spoločenskej a sociálnej situácii ako iní obyvatelia tej istej časti. Naším lokálnym základom je mesto Tvrdošín, ktoré je súčasne aj okresným mestom.

Sociálna komunita je skupina osôb, ktoré majú spoločné sociálne znaky. V našom prípade to znamená prevažne znaky sociálneho znevýhodnenia a môžeme teda hovoriť aj o cieľových skupinách sociálnej práce, ktoré žijú v danej lokalite. Na druhej strane môžu v tom istom regióne existovať sociálne komunity, ktoré môžu byť pri riešení problémov cieľových skupín nápomocné (napríklad študenti, aktívni dôchodcovia a podobne).

Komunitné plánovanie

Komunitné plánovanie je priame vyjednávanie medzi zriaďovateľmi, poskytovateľmi a prijímateľmi služieb (Matoušek, 2008). Jeho cieľom je zlepšiť miestnu sociálnu politiku či charakter sociálnych alebo súvisiacich služieb. Toto vyjednávanie môže mať rozličnú formu. Môže ísť o malé skupiny zainteresovaných odborníkov pri samotnej príprave komunitného plánu, ale aj o verejné zhromaždenia, konferencie alebo priebežnú verejnú diskusiu prostredníctvom médií či internetu. Popri zriaďovateľoch sa na Slovensku používa aj ďalší názov jedného z aktérov komunitného plánovania a to sú zadávatelia sociálnych služieb. Myslia sa tým inštitúcie, ktorým zákon ukladá povinnosti pri zabezpečovaní sociálnych služieb pre obyvateľov územia, ktoré spravujú. V našom prípade je to Žilinský samosprávny kraj.

Komunitné plánovanie je proces, ktorý môžeme rozdeliť do nasledovných krokov:

1. Príprava na komunitné plánovanie.
2. Vytvorenie riadiacej štruktúry.
3. Definovanie problémov a potrieb.

4. Návrh rozvoja sociálnych služieb.
5. Formulácia stratégie rozvoja sociálnych služieb.
6. Vykonávanie plánov (Matoušek, 2011).

Výsledným dokumentom procesu je komunitný plán sociálnych služieb.

Komunitný plán sociálnych služieb

Je dokument, ktorého výslednú podobu schvaľuje mestské zastupiteľstvo. Určuje priority a ciele rozvoja sociálnych služieb na území na stanovené obdobie. Jeho realizácia je pravidelne vyhodnocovaná a samotný plán by mal byť pravidelne prehodnocovaný. Zákon o sociálnych službách určuje jeho povinný obsah. Obsahuje zároveň spôsob sledovania a hodnotenia vykonaných aktivít ako aj spôsob priebežného informovania verejnosti.

Sociálna služba

Sociálna služba je odborná činnosť, obslužná činnosť alebo ďalšia činnosť alebo súbor týchto činností, ktoré sú zamerané na:

- a) prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- b) zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,
- c) zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- d) riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,
- e) prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny,
- f) zabezpečenie starostlivosti o dieťa z dôvodu situácie v rodine, ktorá vyžaduje pomoc pri starostlivosti o dieťa.

Sociálna služba sa vykonáva najmä prostredníctvom sociálnej práce, postupmi zodpovedajúcimi poznatkom spoločenských vied a poznatkom o stave a vývoji poskytovania sociálnych služieb.

Nepriaznivá sociálna situácia

Nepriaznivá sociálna situácia je ohrozenie fyzickej osoby sociálnym vylúčením alebo obmedzenie jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy:

- a) z dôvodu, že nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb, pre svoje životné návyky alebo pre spôsob života,
- b) pre svoje životné návyky, spôsob života, závislosť od návykových látok alebo návykových škodlivých činností,
- c) pre ohrozenie jej vývoja z dôvodu jej zdravotného postihnutia, ak ide o dieťa do siedmich rokov veku,
- d) pre ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav,
- e) z dôvodu, že dovŕšila vek potrebný na nárok na starobný dôchodok, pre výkon opatrovania fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
- f) pre ohrozenie správaním iných fyzických osôb alebo, ak sa stala obeťou správania iných osôb,
- g) pre zotrvávanie v priestorovo segregovanej lokalite s prítomnosťou koncentrovanej a generačne neproduktívnej chudoby,
- h) z dôvodu straty bývania alebo ohrozenia stratou bývania.

Zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzických osôb (FO) je zabezpečenie ubytovania, stravy, nevyhnutného ošatenia, obuvi a základnej osobnej hygieny.

Krízová sociálna situácia je ohrozenie života alebo zdravia FO a rodiny, ktorá vyžaduje bezodkladné riešenie sociálnou službou.

Situácia v rodine, ktorá vyžaduje pomoc pri starostlivosti o dieťa, sa považuje za nepriaznivú sociálnu situáciu.

Poskytovateľom sociálnej služby je obec, právnická osoba zriadená obcou alebo založená obcou, právnická osoba zriadená vyšším územným celkom alebo založená vyšším územným celkom (ďalej len „verejný poskytovateľ sociálnej služby“) a iná osoba (ďalej len „neverejný poskytovateľ sociálnej služby“), ktorá spĺňa podmienky pre poskytovanie sociálnej služby určené zákonom o sociálnych službách.

2. ZÁKLADNÉ DOKUMENTY PRE REALIZÁCIU KOMUNITNÉHO PLÁNU

Základným dokumentom pre tvorbu Komunitného plánu je Zákon o sociálnych službách, ktorý presne definuje povinnosti obce vo vzťahu ku komunitnému plánovaniu. §83 bod 2 hovorí, že obec vypracúva a schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných v jej územnom obvode, určuje potreby rozvoja sociálnych služieb a určuje personálne podmienky, finančné podmienky, prevádzkové podmienky a organizačné podmienky na ich zabezpečenie a do 15 dní od jeho schválenia ho predkladá vyššiemu územnému celku, v ktorého územnom obvode sa nachádza.

Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2015 - 2020. Národné priority predstavujú nástroj štátnej politiky na smerovanie a prezentovanie východiskových systémových záujmov, úloh a podporných opatrení v oblasti sociálnych služieb a sú vypracované v súlade s pôsobnosťou Ministerstva práce a zákona o sociálnych službách č. 448/2008 Zb. z. v platnom znení.

Národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb na roky 2015-2020 sú:

1. Zabezpečiť dostupnosť sociálnych služieb v súlade s potrebami komunity. Dostupnosť komunitných sociálnych služieb je podľa štatistických údajov na celom Slovensku nedostatočne rozvinutá. Je preto potrebné vytvárať podmienky na dostupnosť a udržateľnosť starostlivosti formou terénnych, ambulantných a nízkokapacitných pobytových sociálnych služieb. Predpokladom pre dosiahnutie tejto priority je teda hlavne podpora rozvoja existujúcich a nových sociálnych služieb a odborných činností ako sú sociálne poradenstvo a sociálna rehabilitácia, terénna sociálna služba krízovej intervencie, domáca opatrovateľská služba, denných centier a pod.

2. Podporiť prechod prijímateľov sociálnych služieb z inštitucionálnej starostlivosti na komunitnú starostlivosť. Zámerom priority je snaha podporiť zotrvanie ľudí odkázaných na pomoc čo najdlhšie v ich prirodzenom rodinnom prostredí, čím dochádza k procesu deinštitucionalizácie sociálnych služieb, základom ktorej je Stratégia deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti schválenej vládou Slovenskej republiky dňa 30.11.2011. Národná priorita je zameraná na vytvorenie podmienok pre nezávislý život mladých a dospelých osôb so zdravotným postihnutím a s duševnou poruchou. Predpokladom pre dosiahnutie tejto priority je jednak podporovať a budovať vybrané druhy terénnych, ambulantných a pobytových služieb na komunitnej úrovni (zariadenie podporovaného bývania, rehabilitačné stredisko), ako aj podporných služieb (odľahčovacia služba, podpora samostatného bývania) a odborných činností (sociálna rehabilitácia, rozvoj pracovných zručností). Potrebne je aj zvýšiť informovanosť odborníkov a verejnosti prostredníctvom cielených kampaní.

3. Podporiť rozvoj sociálnych služieb dostupných pre osoby zotrvávajúce v priestorovo segregovanej lokalite s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby. Dôvodom stanovenia tejto priority je skutočnosť, že sociálne služby zamerané na cieľovú skupinu osôb, ktoré zotrvávajú v priestorovo segregovanej lokalite s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby, nie sú poskytované v dostatočnom rozsahu, druhovosti poskytovaných služieb a ani ich kapacite. Pre cieľovú skupinu vzniká teda zvýšená potreba sociálnych služieb, ku ktorým má však práve táto cieľová skupina sťažený prístup. Pre dosiahnutie tejto priority je potrebné zintenzívniť spoluprácu medzi zainteresovanými subjektmi a zvýšiť percentuálne zastúpenie vybraných druhov sociálnych služieb a ich kapacít (najmä sociálnych služieb krízovej intervencie, podporných služieb alebo terénnych programov).

4. Zvyšovať kvalitu poskytovaných sociálnych služieb. Požiadavka zvyšovania kvality sociálnych služieb v Slovenskej republike reaguje na trendy uplatňované v rámci EÚ a na dodržiavanie medzinárodných záväzkov Slovenskej republiky v ľudskoprávnej oblasti. Zákon o sociálnych službách určuje v prílohe č. 2 „Podmienky kvality poskytovanej sociálnej služby“. Zákonom stanovené podmienky kvality poskytovanej sociálnej služby sa orientujú na prijímateľa sociálnych služieb a jeho podporu tak, aby boli v čo najväčšej možnej miere zohľadňované jeho individuálne potreby a preferencie pri poskytovaní sociálnej služby. Základným predpokladom na dosiahnutie priority je podpora poskytovateľov sociálnych služieb pri vytváraní podmienok pre napĺňanie ľudsko-právnych, procedurálnych, personálnych a prevádzkových aspektov kvality poskytovaných služieb.

Koncepcia rozvoja sociálnych služieb Žilinského samosprávneho kraja do roku 2020.

Tento dokument napĺňa ciele a priority rozvoja sociálnych služieb. V súlade s pripravovanou novelou zákona o sociálnych službách pripravujú novú Koncepciu sociálnych služieb v súlade s aktuálnymi Národnými prioritami sociálnych služieb (2015 – 2020).

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Tvrdošín na roky 2016-2022.

V nasledovnom dokumente sa jeho predkladatelia snažia poukázať na postupné starnutie obyvateľov mesta s čím je spojená problematika kapacity sociálnych služieb poskytovaných mestom. Základným princípom rozvoja mesta v oblasti sociálnych služieb je orientácia na komunitné formy s dôrazom na terénne služby. Postupné rozširovanie kapacít poskytovateľov sociálnych služieb orientovaných na posilnenie terénnej služby umožňuje zachovanie rodinných väzieb osôb vyžadujúcich sociálnu službu s priamym dopadom na zvýšenie kvality ich života.

Národný program aktívneho starnutia na roky 2014- 2020. Dokument definuje základné princípy verejných politík podpory aktívneho starnutia ako je princíp dôstojnosti, rovnakého zaobchádzania, rodovej rovnosti, nezávislosti, sebarealizácie, solidarity, subsidiarity, účasti na správe vecí verejných. Zameriava sa na potrebu právnej ochrany seniorov, podporu dobrovoľníctva ako zdroja sebarealizácie a sociálnych kontaktov rovnako aj ich celoživotného vzdelávania.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Tvrdošín na roky 2016-2022.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, spolu s územným plánom, je základným a kľúčovým dokumentom pre riadenie samosprávy, ktorý vychádza z poznania situácie a konkrétnych potrieb obyvateľov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov v území, formuluje svoju predstavu o budúcnosti spolu s činnosťami a projektmi na jej zabezpečenie. Tento dokument koncepčne, systémovo analyzuje a určuje budúcnosť rozvoja spolu s činnosťami, investičnými projektmi so zdrojovým krytím na jej zabezpečenie. Vytvára rámec, ktorého naplnenie bude zárukou skutočného strategického rozvojového dokumentu s cieľom dosiahnuť rast životnej úrovne na konkrétnom území.

B. ANALYTICKÁ ČASŤ

Mesto Tvrdošín je administratívnym centrom okresu Tvrdošín (štatút okresného mesta získal v roku 1996), nachádzajúcim sa v severovýchodnej časti Žilinského kraja. Okres susedí s tromi okresmi Žilinského kraja (Liptovský Mikuláš, Dolný Kubín a Námestovo) a jeho východná hranica je súčasne štátnou hranicou s Poľskom. Územnosprávne je okresné mesto Tvrdošín začlenené do Vyššieho územného celku Žilinského samosprávneho kraja.

Tvrdošín sa nachádza na severe Slovenska v juhovýchodnom cípe Oravskej kotliny medzi Skorušinskými vrchmi a Oravskou vrchovinou. Po Dolnom Kubíne je druhým najväčším mestom na Orave. Leží na oboch brehoch rieky Oravy a na križovatke obchodných a turistických ciest do Námestova popri Oravskej priehrade a do Trstenej k hraničnému prechodu do Poľska.

Hustota obyvateľov v meste Tvrdošín je 162,79 obyvateľov/km² a v okrese Tvrdošín 75,33 obyvateľov/km². Mesto Tvrdošín patrí medzi menšie sídla mestského typu na Slovensku.

1. SOCIODEMOGRAFICKÁ ANALÝZA

Obyvateľstvo

Mesto Tvrdošín evidovalo k 31. 12. 2017 **8 990** obyvateľov. Pre porovnanie, ku koncu roka 2012 žilo v meste 9 197 obyvateľov a k 31. decembru 2015 to bolo 9 068 obyvateľov. Informácie sú čerpané z evidencie **občanov Slovenskej republiky**, ktorí sú v zmysle Zákona č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky prihlásení k **trvalému pobytu** v meste Tvrdošín.

Tabuľka: Vývoj celkového počtu obyvateľov mesta Tvrdošín prihlásených na trvalý pobyt

Počet obyvateľov k 31.12	Rok					
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
POČET	9 361	9 360	9 311	9 252	9 215	9 195

Zdroj: Štatistický úrad SR

Vývoj celkového počtu obyvateľov v meste Tvrdošín zaznamenáva dlhodobý pokles počtu obyvateľov. Na klesajúci trend počtu obyvateľov má vplyv klesajúci prirodzený prírastok obyvateľov.

Tabuľka: Vývoj počtu obyvateľov v meste Tvrdošín

Ukazovateľ	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Počet obyvateľov k 31.12.	9 361	9 360	9 311	9 252	9 215	9 195
Počet mužov	4 711	4 705	4 677	4 638	4 620	4 621
Počet žien	4 650	4 655	4 634	4 614	4 595	4 574
Prírastok	177	213	179	169	196	190
Úbytok	176	214	228	228	233	210
Mechanický prírastok/úbytok	-1	-1	-49	-59	-37	-20
Počet narodených	114	112	98	95	91	96
Počet narodených mužov	61	68	54	46	42	47
Počet narodených žien	53	44	44	49	49	49
Počet zomrelých	55	74	77	67	73	75
Počet zomrelých mužov	37	47	43	41	42	36
Počet zomrelých žien	18	27	34	26	31	39
Prírodný prírastok/úbytok	59	38	21	28	18	21

Zdroj: Štatistický úrad SR

Vývoj celkového počtu obyvateľov v meste Tvrdošín zaznamenáva dlhodobý pokles počtu obyvateľov. Na klesajúci trend počtu obyvateľov má vplyv klesajúci prirodzený prírastok obyvateľov. V roku 2017 žilo v meste Tvrdošín 4 621 mužov a 4 574 žien. Pre porovnanie, v roku 2012 žilo v meste 4 711 mužov a 4 650 žien. V štruktúre podľa pohlavia v Tvrdošíne v celom sledovanom období dominujú muži, ktorých podiel je v rozmedzí 50,33 – 50,19 %. Počas rokov 2012 – 2017 mesto Tvrdošín zaznamenáva neustály pokles počtu obyvateľov.

Každoročný pokles obyvateľstva je spôsobený viacerými faktormi (o. i. nízkou úrovňou pôrodnosti, najvyšším počtom vystahovaných obyvateľov za sledované obdobie). Najvyššiu mieru migračného salda zaznamenal Tvrdošín v roku 2016. Prirodzený prírastok v sledovanom období kolíše, najvyšší bol v roku 2012 a najnižší v roku 2016, čo je spôsobené zníženou úrovňou pôrodnosti a vyššou úmrtnosťou v danom roku. Počet obyvateľov v meste Tvrdošín klesá, čo je spôsobené nielen nižšou

mierou pôrodnosti, vyššou mierou úmrtnosti všeobecne, ale aj odlivom mladých ľudí mimo mesto (okres, Slovensko). Dôvod odlivu je málo voľných pracovných miest, nízke mzdy, nedostatočná bytová infraštruktúra a pod.

Demografia z hľadiska veku

Štruktúra obyvateľov mesta Tvrdosín z hľadiska veku bola pre potreby KPSS členená na tri základné kategórie – predproduktívny, produktívny a poproduktívny vek.

Tabuľka: Produktivita obyvateľstva

Rok	Predproduktívny vek (0 -15)	Produktívny vek (16-64)	Poproduktívny vek (65 a viac)	Spolu
2012	1 511	6 984	866	9 361
2013	1 505	6 896	959	9 360
2014	1 492	6 792	1 027	9 311
2015	1 466	6 668	1 118	9 252
2016	1 456	1 557	1 202	9 215
2017	1 459	6 469	1 267	9 195

Zdroj: Štatistický úrad SR

Vývoj počtu obyvateľov nie je priaznivý. V predproduktívnom veku v r. 2017 klesol počet obyvateľov z počtu 1 511 na 1 459, čo predstavuje pokles o 52 obyvateľov. V priebehu rokov 2012 – 2017 zároveň výrazne klesol počet obyvateľov v produktívnom veku. Kým v r. 2012 bol počet obyvateľov v produktívnom veku 6 984 osôb (74,61 % obyvateľov mesta), v r. 2017 to bolo už len 6 469 osôb (70,35 % obyvateľov mesta).

V roku 2012 bol počet obyvateľov v poproduktívnom veku na úrovni 866 (9,25 % obyvateľov mesta), avšak v roku 2017 to už bolo 1 267 (13,78 %). Starnutie obyvateľov mesta Tvrdosín potvrdzuje aj ukazovateľ Index starnutia (počet osôb v poproduktívnom veku k osobám v predproduktívnom veku), ktorý má rastúcu tendenciu.

Tabuľka: Počet občanov v meste Tvrdosín a počet občanov starších ako 62 rokov

Obdobie	Počet občanov mesta Tvrdosín	62 a viac roční	podiel v %
k 31.12.2017	9 195	1 640	17,84
k 31.12.2016	9 215	1 581	17,16
k 31.12.2015	9 252	1 498	16,19
k 31.12.2014	9 311	1 409	15,13
k 31.12.2013	9 360	1 342	14,34
k 31.12.2012	9 361	1 249	13,34

Zdroj: Štatistický úrad SR

V oblasti poskytovania sociálnych služieb sú seniori jednou z nosných cieľových skupín, z toho dôvodu je im v ich plánovaní venovaná špecifická pozornosť. V súvislosti so sledovaním vekovej štruktúry obyvateľstva mesta Tvrdosín je evidentné tzv. „starnutie“ obyvateľstva. Z roka na rok je zaznamenaný zvyšujúci sa počet obyvateľov starších ako 62 rokov. V priebehu rokov 2012 – 2017 sa počet občanov v meste znížil o 154 osôb, no počet občanov starších ako 62 rokov stúpol o 391 osôb.

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

Vzdelanostná úroveň mesta Tvrdosín podľa posledného aktuálneho SODB z roku 2011 zaznamenala veľmi priaznivý výsledok a táto tendencia sa pravdepodobne bude aj naďalej pozitívne udržiavať. Oproti predošlému SODB v roku 2001 bolo v roku 2011 evidentné zvyšovanie počtu obyvateľov mesta s úplným stredným vzdelaním s maturitou a vysokoškolským vzdelaním II. stupňa (magisterské,

inžinierske, doktorské), ako aj obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním I. stupňa (bakalárske). V poslednom sčítaní sa zvýšil počet obyvateľov so stredným odborným vzdelaním bez maturity o hodnotu 802 a zároveň sa znížil počet obyvateľov s najvyššie ukončeným základným vzdelaním (o 574).

Tabuľka: Vzdelanostná štruktúra obyvateľov mesta Tvrdošín v roku 2001 a v roku 2011

Vzdelanie	Spolu 2001	%	Spolu 2011	%
Základné	1 695	17,76	1 121	11,98
Učňovské (bez maturity)	1 985	20,80	1 196	12,79
Stredné (bez maturity)	69	0,72	871	9,31
Učňovské (s maturitou)	595	6,23	414	4,43
Úplné stredné odborné (s maturitou)	1 573	16,48	1 974	21,10
Úplné stredné všeobecné	492	5,16	394	4,21
Vyššie odborné	53	0,56	143	1,53
Vysokoškolské bakalárske	26	0,27	309	3,30
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	625	6,55	1 038	11,10
Vysokoškolské doktorandské	16	0,17	48	0,51
Bez školského vzdelania (vrátane detí do 16 rokov)	2 379	24,93	1 622	17,34
Nezistené	36	0,38	225	2,41

Zdroj: Štatistický úrad SR

Rodinný stav obyvateľov

Jednými z dôležitých demografických udalostí formujúcich rodinu a vplyvajúcich na zmenu v štruktúrovanosti rodinného života na Slovensku, sú sobášy a rozvody. Dlhodobý vývoj počtu sobášov a počtu rozvodov v meste Tvrdošín je znázornený v grafe.

Počet sobášov v meste Tvrdošín sa v rokoch 2012 – 2014 pohyboval na úrovni okolo 50 sobášov ročne. Najvyšší počet sobášov bol v roku 2014 a najnižší v roku 2015. Rozvodovosť v meste Tvrdošín sa v rokoch 2012 – 2014 pohybuje v rozpätí od 10 do 15, najnižšia bola v roku 2015.

Graf: Počet sobášov a rozvodov v meste Tvrdošín

Zdroj: Štatistický úrad SR

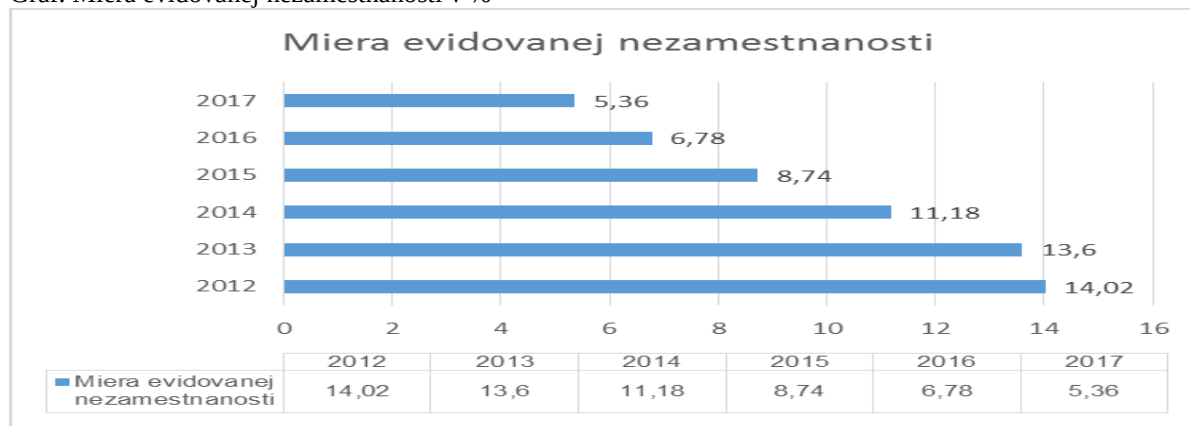
Nezamestnanosť v okrese Tvrdošín

Miera evidovanej nezamestnanosti v posledných rokoch v okrese Tvrdošín klesá. Kým miera evidovanej nezamestnanosti bola k 31.12.2012 až 14,02%, čo predstavuje 2 410 uchádzačov o zamestnanie, v roku 2017 už miera evidovanej nezamestnanosti predstavovala len 5,36% s počtom uchádzačov o zamestnanie 1 083 osôb (viď. tabuľka nižšie a graf). V priebehu rokov 2012 – 2017 klesol počet uchádzačov o zamestnanie o 1 327 osôb. Okres Tvrdošín sa v sledovanom období nachádzal na 38 až 49 mieste v poradí okresov v rámci SR podľa miery evidovanej nezamestnanosti. V rokoch 2012 až 2017 v okrese Tvrdošín narástol počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva z 15 967 osôb na 17 597.

Tabuľka: Základné ukazovatele o nezamestnanosti v okrese Tvrdošín

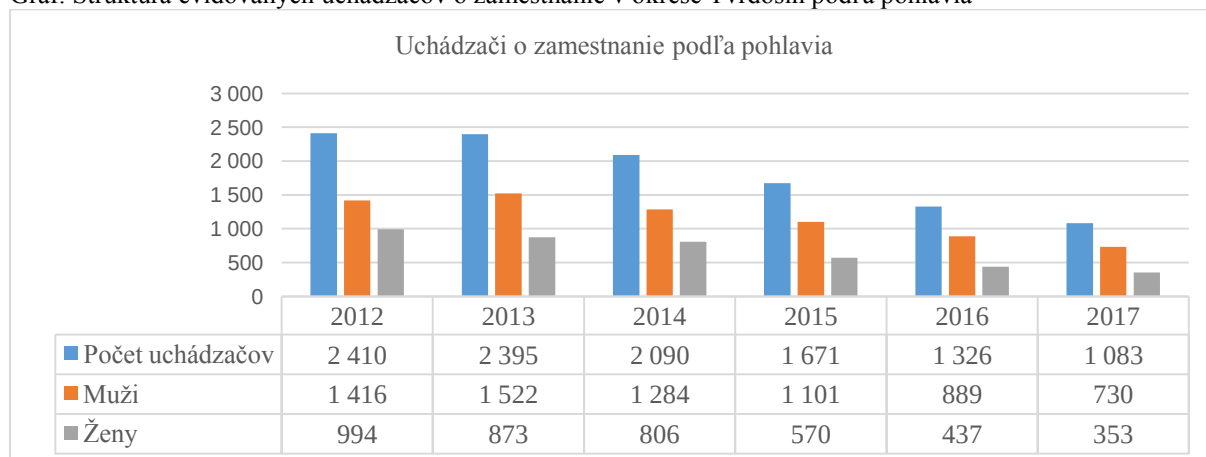
Obdobie	Počet uchádzačov o zamestnanie	Ekonomicky aktívne obyvateľstvo	Poradie okresu Tvrdošín podľa miery evidovanej nezamestnanosti v SR
k 31.12.2017	1083	17597	38
k 31.12.2016	1326	17726	48
k 31.12.2015	1671	17210	49
k 31.12.2014	2090	17322	44
k 31.12.2013	2395	17318	43
k 31.12.2012	2410	15967	40

Graf: Miera evidovanej nezamestnanosti v %

Zdroj: www.upsvar.sk

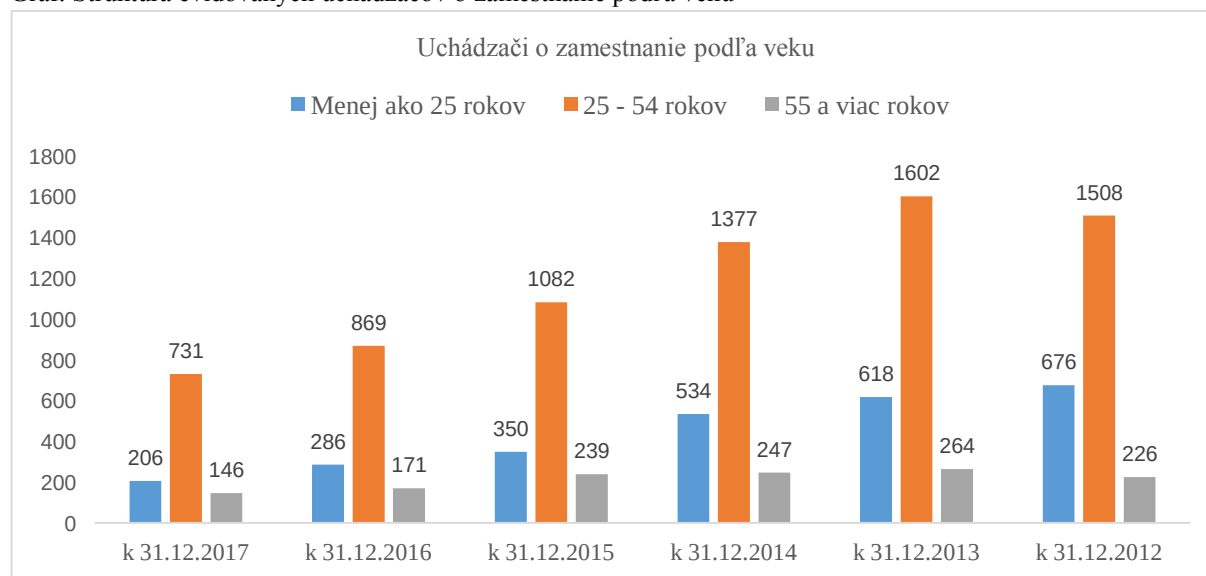
Štatistika ÚPSVaR SR o počte uchádzačov o zamestnanie podľa pohlavia v okrese Tvrdošín poukazuje na to, že v priebehu rokov 2012 – 2017 celková nezamestnanosť klesá, a klesá aj u mužov aj u žien. Ukazovatele o celkovej nezamestnanosti sú priaznivé, nakoľko kým ku koncu roka 2012 bol celkový počet uchádzačov o zamestnanie 2 410 (994 žien a 1 416 mužov), ku koncu roka 2017 počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie klesol viac ako o polovicu, na počet 1083 uchádzačov o zamestnanie, pričom z toho počtu bolo 353 žien a 730 mužov.

Graf: Štruktúra evidovaných uchádzačov o zamestnanie v okrese Tvrdosín podľa pohlavia

Zdroj: www.upsvar.sk

Z hľadiska vekovej štruktúry tvoria v okrese Tvrdosín v sledovaných rokoch najpočetnejšiu skupinu uchádzačov o zamestnanie uchádzači vo veku 25 až 54 rokov. V priebehu rokov 2012 – 2017 klesol podiel uchádzačov o zamestnanie - absolventov vo veku menej ako 25 rokov z 28,05 % v roku 2012 na 19,02% v roku 2017. Podiel uchádzačov o zamestnanie vo veku 25 – 54 rokov sa mierne zvýšil z 62,57 % v roku 2012 na 67,49 % v roku 2017. Miera nezamestnanosti vzrástla u uchádzačov o zamestnanie vo veku 55 a viac rokov z 9,38 % v roku 2012 na 13,48 % v roku 2017. Ide o rizikovú skupinu znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie, ktorej je potrebné venovať osobitnú pozornosť.

Graf: Štruktúra evidovaných uchádzačov o zamestnanie podľa veku

Zdroj: www.upsvar.sk

Ústredie úradov práce, sociálnych vecí a rodiny SR eviduje od r. 2015 aj rodinný stav uchádzačov o zamestnanie. Z hľadiska rodinného stavu uchádzačov o zamestnanie bolo v roku 2017 v okrese Tvrdosín z celkového počtu 1 083 nezamestnaných 562 slobodných, 59 rozvedených a 10 vdov, resp. vdovcov, čo spolu predstavuje až 631 jednotlivcov (prípadne osamelých rodičov s deťmi), ktorí sú ohrození chudobou a z hľadiska plánovania sociálnych služieb predstavujú skupinu potenciálnych prijímateľov sociálnych služieb.

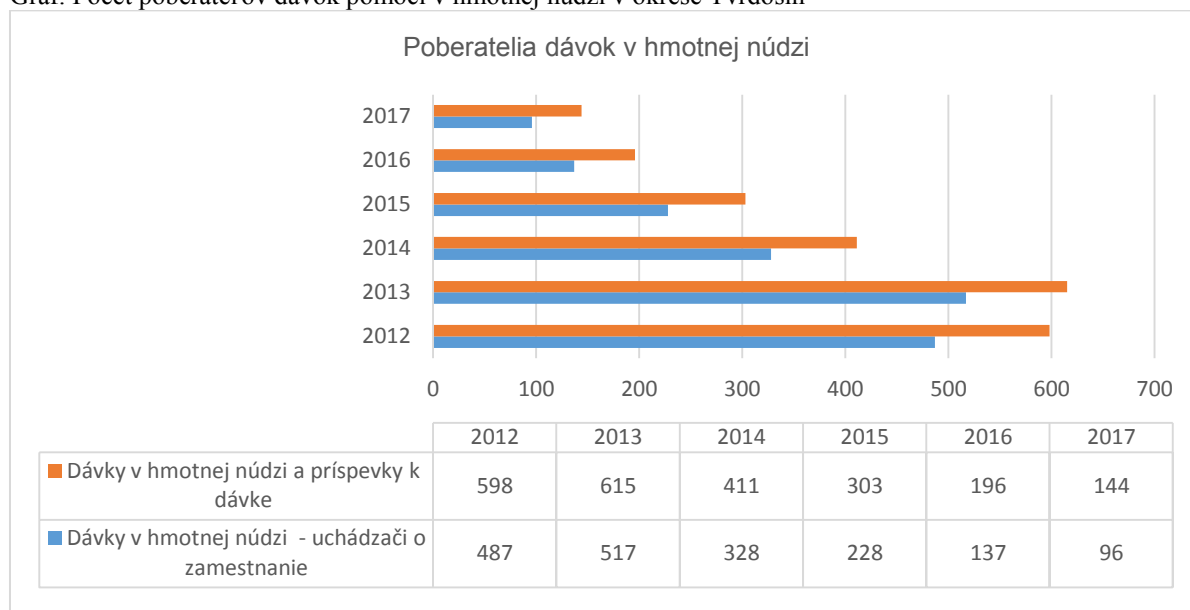
Tabuľka: Štruktúra evidovaných nezamestnaných podľa rodinného stavu

Obdobie	Nezistené	Slobodný, slobodná	Ženatý, vydatá	Rozvedený, rozvedená	Vdovec, vdova
k 31.12.2017	0	562	452	59	10
k 31.12.2016	0	676	550	75	25
k 31.12.2015	1	797	753	97	23

S nezamestnanosťou a ekonomickou aktivitou obyvateľov súvisí aj aspekt chudoby. Zdrojom údajov a nástrojom pre meranie chudoby a sociálneho vylúčenia je harmonizované štatistické zisťovanie o príjmoch a životných podmienkach – EU SILC, 12 ktoré pravidelne uskutočňuje Štatistický úrad SR. Podľa výsledkov EU SILC 2016 bolo ohrozených rizikom chudoby 12,7 % obyvateľov Slovenska, 14,1 % obyvateľov Žilinského kraja. Podľa ekonomickej aktivity bolo rizikom chudoby ohrozených až 47,6 % nezamestnaných osôb, 6,0 % dôchodcov a 6,5 % pracujúcich, takže skupinu najviac ohrozenú chudobou predstavujú práve osoby bez zamestnania. Podľa typu domácností boli na Slovensku chudobou ohrozené najmä viacpočetné domácnosti – domácnosti s 3. a viac závislými deťmi (34,8 %), ďalej nasledovala kategória neúplné domácnosti tvorené osamelými rodičmi s najmenej jedným dieťaťom (33,6 %).

V okrese Tvrdošín spolu s klesajúcou evidenciou nezamestnanosti, klesá aj počet poberateľov dávok pomoci v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke. V priebehu rokov 2012 – 2017 bolo najviac poberateľov dávok v hmotnej núdzi v roku 2013, no od tohto roku počet poberateľov priebežne klesá. Najvýraznejší pokles počtu poberateľov bol v medzi rokmi 2013 - 2014. Do roku 2017 klesol počet poberateľov dávok v hmotnej núdzi a príspevku k dávke o 24,08 %.

Graf: Počet poberateľov dávok pomoci v hmotnej núdzi v okrese Tvrdošín

Zdroj: www.upsvar.sk

Počet poberateľov pomoci v hmotnej núdzi spolu so spoločne posudzovanými osobami každoročne klesá. Počet poberateľov spolu s posudzovanými osobami klesol o 454 poberateľov, čo predstavuje pokles o 24,08 %. Poradie okresu Tvrdošín kleslo zo 66 miesta na 63 miesto v priebehu rokov 2012 až 2017.

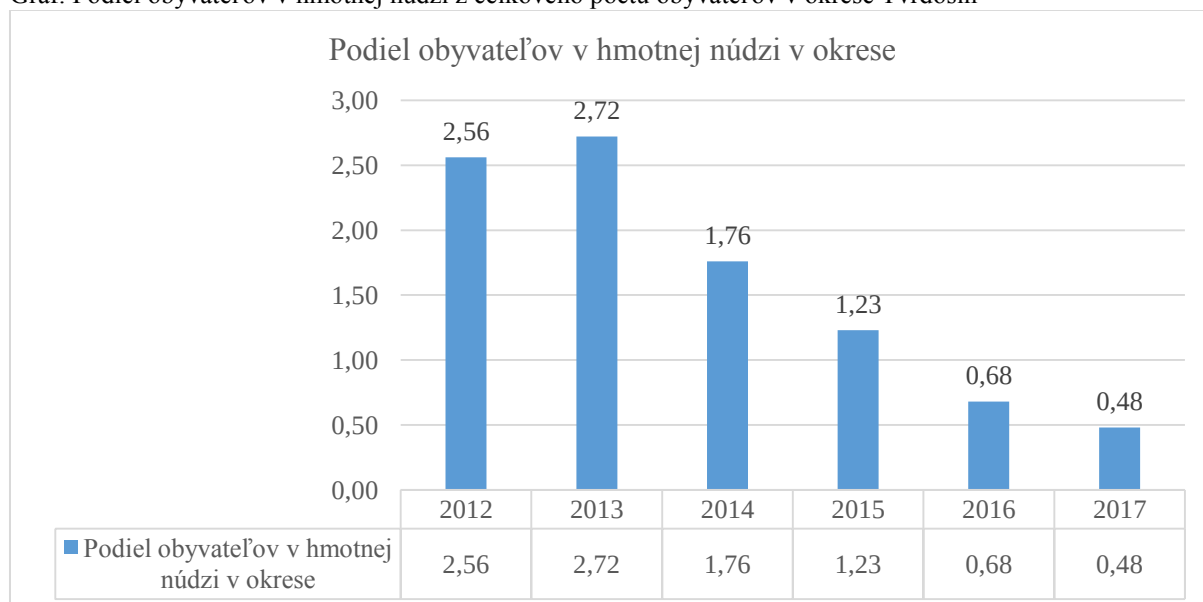
K 31.12.2017 bolo podľa údajov z ÚPSVaR 172 poberateľov pomoci v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke so spoločne posudzovanými osobami z počtu obyvateľov. Podiel osôb v hmotnej núdzi z celkového počtu obyvateľov predstavoval 0,48 % obyvateľov. Pre porovnanie v roku 2013 bol podiel osôb v hmotnej núdzi z celkového počtu obyvateľov 2,72 %.

Tabuľka: Počet poberateľov pomoci v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke spolu so spoločne posudzovanými osobami

Obdobie	Poradie okresu Tvrdosín v rámci SR	Počet poberateľov PHM spolu so spoločne posudzovanými osobami	Počet obyvateľov v okrese Tvrdosín
k 31.12.2017	63	172	36 053
k 31.12.2016	66	245	35 995
k 31.12.2015	68	443	36 066
k 31.12.2014	67	634	36 037
k 31.12.2013	65	980	36 010
k 31.12.2012	66	919	35 908

Zdroj: www.upsvar.sk

Graf: Podiel obyvateľov v hmotnej núdzi z celkového počtu obyvateľov v okrese Tvrdosín

Bytová problematika

Podľa posledného sčítania v roku 2011 bolo v meste Tvrdosín 2 884 bytov, z toho bolo obývaných 2557 bytov, čo je viac než 88 %.

Tabuľka približuje štruktúru bytového fondu vo vzťahu k roku výstavby. Podstatná časť bytového fondu v meste Tvrdosín pochádza z obdobia rokov 1971 - 1980 a 1981 - 1990 (spolu viac než 62,37 %). Na posledné dve obdobia (2001 - 2005, 2006 a neskôr) pripadá len 0,05 % bytov.

Tabuľka: Štruktúra trvalo obývaného bytového fondu v meste Tvrdosín podľa obdobia výstavby

Obdobie	Počet bytov	Podiel (%)
pred r. 1919	34	1,18
1919 - 1945	88	3,05
1946 - 1960	188	6,52
1961 - 1970	290	10,06
1971 - 1980	1 282	44,45
1981 - 1990	517	17,93

1991 - 2000	137	4,75
2001 - 2005	75	2,60
2006 a neskôr	71	2,46
Nezistené	202	7,00
Spolu	2 884	100,00

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2011

Celkový počet nájomných bytov vo vlastníctve mesta Tvrdošín (k 31.12.2017) predstavoval 114 bytov (z toho 40 bytov v zmiešanom dome). Celkovo prevládajú nájomné zmluvy na dobu určitú. Výška nájomného v nájomných bytoch je určená na základe Opatrenia MFSR z 1.12.2011 č. 01/R/2011, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie MFSR o regulácii cien nájmu z 25.9.2008 č. 02/R/2008 schválené mestským zastupiteľstvom.

Počet žiadostí o nájomný byt vo vlastníctve mesta Tvrdošín podľa údajov MsÚ Tvrdošín mal stúpajúcu tendenciu v roku 2017. V roku 2017 bol počet žiadostí o pridelenie nájomného bytu vyšší o 13 žiadostí ako v prechádzajúcom roku.

Tabuľka: Počet žiadateľov zaradených do zoznamu uchádzačov o nájomný byt v meste Tvrdošín

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Počet žiadostí o nájomný byt	33	40	37	37	15	38

Zdroj: Mesto Tvrdošín

Mesto Tvrdošín prideľuje nájomné byty v súlade s VZN mesta Tvrdošín č. 2/2016 o podmienkach prideľovania nájomných bytov vo vlastníctve Mesta Tvrdošín. V roku 2017 bolo žiadateľom pridelených spolu 14 bytov vo vlastníctve mesta. K 31. 12. 2017 mesto Tvrdošín evidovalo **24** žiadostí o pridelenie bytu. Uspokojených žiadateľov za obdobie od r. 2012 - 2017 bolo 70. Mesto Tvrdošín nemá k dispozícii dostatok nájomných bytov, z toho dôvodu nie je schopné uspokojiť všetky žiadosti občanov o pridelenie bytu.

Tabuľka: Počet pridelených bytov za obdobie rokov 2012 - 2017

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Počet pridelených bytov	10	12	13	6	15	14

Zdroj: Mesto Tvrdošín

V súčasnosti Mesto Tvrdošín nedisponuje žiadnym náhradným ubytovaním ani prístrešíami, ktoré je možné charakterizovať ako sociálne bývanie. Mesto neeviduje a ani v minulosti neevidovalo žiadosti o sociálne bývanie.

2. ANALÝZA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V MESTE TVRDOŠÍN

V zmysle zákona o sociálnych službách je sociálna služba odborná činnosť, obslužná činnosť alebo ďalšia činnosť, ktorá sa zameriava na prevenciu nepriaznivej sociálnej situácie rodiny alebo komunity. Poskytovanou sociálnou službou ide o zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopností fyzickej osoby, aby mohla viesť samostatný život a vhodne sa začlenila do spoločnosti.

Sociálne služby sa poskytujú ambulantnou formou, terénou formou, pobytovou formou alebo inou formou podľa nepriaznivej sociálnej situácie a prostredia, v ktorom sa fyzická osoba zdržiava. Ambulantná forma sa poskytuje fyzickej osobe, ktorá dochádza, je sprevádzaná alebo je dopravovaná do miesta poskytovania sociálnej služby alebo zariadenia. Terénnu formu možno poskytovať aj prostredníctvom terénnych programov, ktorých cieľom je predchádzať sociálnemu vylúčeniu fyzickej osoby, rodiny alebo komunity. Pobytová forma sa poskytuje ak je jej súčasťou aj ubytovanie. Poskytuje sa ako týždenná alebo celoročná pobytová forma. Sociálnu službu možno poskytovať aj inou formou, najmä telefonicky alebo s použitím telekomunikačných technológií, ak je to účinné.

Zákon NR SR č.448/2008 o sociálnych službách definuje v §12 nasledujúce druhy sociálnych služieb vrátane kompetenčnej príslušnosti tieto služby poskytovať resp. zabezpečovať pre jednotlivé úrovne samosprávy.

Druh sociálnej služby	Kompetencia zriaďiť, resp. poskytovať službu
Sociálne služby krízovej intervencie	
<i>Terénna sociálna služba krízovej intervencie</i>	obec
<i>Nízkoprahové denné centrum</i>	obec
<i>Integračné centrum</i>	samosprávny kraj
<i>Komunitné centrum</i>	obec
<i>Nocľaháreň</i>	obec
<i>Útulok</i>	samosprávny kraj
<i>Domov na polceste</i>	samosprávny kraj
<i>Nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu</i>	obec
<i>Zariadenie núdzového bývania</i>	samosprávny kraj

Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi	
<i>Pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa</i>	obec
<i>Zariadenie dočasnej starostlivosti o dieťa</i>	samosprávny kraj
<i>Služba na podporu zosúlad'ovania rodinného života a pracovného života</i>	nešpecifikované
<i>Zariadenie starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa</i>	obec
<i>služba včasnej intervencie</i>	samosprávny kraj

Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku	
<i>Zariadenie podporovaného bývania</i>	samosprávny kraj
<i>Zariadenie pre seniorov</i>	obec
<i>Zariadenie opatrovateľskej služby</i>	obec
<i>Rehabilitačné stredisko</i>	samosprávny kraj
<i>Domov sociálnych služieb</i>	samosprávny kraj
<i>Špecializované zariadenie</i>	samosprávny kraj
<i>Denný stacionár</i>	obec
<i>Opatrovateľská služba</i>	obec
<i>Prepravná služba</i>	obec
<i>Sprievodcovská služba a predčitateľská služba</i>	nešpecifikované
<i>Tlmočnická služba</i>	samosprávny kraj
<i>Sprostredkovanie tlmočnickej služby</i>	nešpecifikované
<i>Sprostredkovanie osobnej asistencie</i>	nešpecifikované
<i>Požičiavanie pomôcok</i>	nešpecifikované

Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií	
<i>Monitorovanie a signalizácia potreby pomoci</i>	nešpecifikované
<i>Krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií</i>	nešpecifikované

Podporné služby	
<i>Odľahčovacia služba</i>	<i>obec</i>
<i>Pomoc pri výkone opatrovnických práv a povinností</i>	<i>obec</i>
<i>Denné centrum</i>	<i>obec</i>
<i>Podpora samostatného bývania</i>	<i>obec</i>
<i>Jedáleň</i>	<i>obec</i>
<i>Práčovňa</i>	<i>obec</i>
<i>Stredisko osobnej hygieny</i>	<i>obec</i>

2.1 VEREJNÍ POSKYTOVATELIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V MESTE TVRDOŠÍN

V tejto časti sú sumarizovaní verejní poskytovatelia sociálnych služieb na území mesta Tvrdošín podľa Centrálného registra poskytovateľov sociálnych služieb vedeného príslušným ministerstvom a Registra ŽSK ku 31.6.2018.

Tabuľka: Sumár verejných poskytovateľov sociálnych služieb v meste Tvrdošín

Názov zariadenia	Druh a forma služby	Adresa	Zriaďovateľ / kapacita	Poskytovaná sociálna služba
<i>Centrum sociálnych služieb ORAVA</i>	<i>Špecializované zariadenie</i>	<i>Medvedzie 136, Tvrdošín</i>	<i>ŽSK/116</i>	<i>fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby</i>
<i>Centrum sociálnych služieb ORAVA</i>	<i>Domov sociálnych služieb</i>	<i>Medvedzie 136, Tvrdošín</i>	<i>ŽSK/14</i>	<i>fyzickej osobe do dovŕšenia dôchodkového veku</i>
<i>Centrum sociálnych služieb ORAVA</i>	<i>Zariadenie pre seniorov</i>	<i>Medvedzie 136, Tvrdošín</i>	<i>ŽSK/1</i>	<i>fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby</i>
<i>Centrum sociálnych služieb ORAVA</i>	<i>Domov sociálnych služieb</i>	<i>Medvedzie 136, Tvrdošín</i>	<i>ŽSK/30</i>	<i>fyzickej osobe do dovŕšenia dôchodkového veku</i>
<i>Mesto Tvrdošín</i>	<i>Opatrovateľská služba</i>	<i>Trojičné námestie 185/2, Tvrdošín</i>	<i>Mesto Tvrdošín</i>	<i>fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a na pomoc pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť a základných sociálnych aktivitách</i>
<i>Mesto Tvrdošín</i>	<i>Jedáleň</i>	<i>Trojičné námestie 185/2, Tvrdošín</i>	<i>Mesto Tvrdošín</i>	<i>fyzickej osobe, ktorá nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb, má ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav alebo dovŕšila dôchodkový vek</i>

Zdroj: Centrálny register poskytovateľov sociálnych služieb vedený príslušným ministerstvom a ŽSK

2.2 NEVEREJNÍ POSKYTOVATELIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V MESTE TVRDOŠÍN

V tejto časti sú sumarizovaní neverejní poskytovatelia sociálnych služieb na území mesta Tvrdošín podľa Centrálného registra poskytovateľov sociálnych služieb vedeného príslušným ministerstvom a Registra ŽSK ku 31.6.2018.

Tabuľka: Sumár neverejných poskytovateľov sociálnych služieb v meste Tvrdošín

Názov zariadenia	Druh a forma služby	Adresa	Zriaďovateľ / kapacita	Poskytovaná sociálna služba
<i>Komunitné centrum Žirafa</i>	<i>Komunitné centrum, ambulantná forma, terénna forma</i>	<i>Medvedzie 138, Tvrdošín</i>	<i>PERSONA, občianske združenie Vrančovičova 29, Bratislava-Lamač</i>	<i>fyzickej osobe v nepriaznivej sociálnej situácii</i>
<i>Občianske združenie MISIA MLADÝCH</i>	<i>Sociálne poradenstvo - základné</i>	<i>Farská 86, Tvrdošín</i>	<i>Občianske združenie MISIA MLADÝCH Farská 86, Tvrdošín</i>	<i>fyzickej osobe v nepriaznivej sociálnej situácii</i>

Zdroj: Centrálny register poskytovateľov sociálnych služieb vedený príslušným ministerstvom a ŽSK

Nasleduje analýza jednotlivých poskytovateľov sociálnych služieb v meste Tvrdošín podľa druhu sociálnej služby. Údaje sú sumarizované pre jednotlivé územné úrovne, konkrétne kraj, okres a mesto.

SOCIÁLNE SLUŽBY KRÍZOVEJ INTERVENCIE

Tabuľka: Sumár poskytovateľov služieb krízovej intervencie na úrovni kraja, okresu a mesta.

	Počet poskytovateľov v					
	ŽSK		okrese Tvrdošín		meste Tvrdošín	
	Počet zariadení	kapacita*	Počet zariadení	kapacita	Počet zariadení	kapacita
<i>Terénna sociálna služba krízovej intervencie</i>	9	0	0	0	0	0
<i>Nízkoprahové denné centrum</i>	4	25	0	0	0	0
<i>Integračné centrum</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Komunitné centrum</i>	24	0	3	0	1	0
<i>Nocľaháreň</i>	6	119	0	0	0	0
<i>Útulok</i>	14	240	0	0	0	0
<i>Domov na polceste</i>	2	28	0	0	0	0
<i>Nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu</i>	9	153	1	20	0	0
<i>Zariadenie núdzového bývania</i>	8	121	0	0	0	0

Zdroj: Centrálny register poskytovateľov sociálnych služieb vedený príslušným ministerstvom a ŽSK

Tabuľka: Poskytovatelia služieb krízovej intervencie v meste Tvrdošín

Druh zariadenia a jeho forma	Zriaďovateľ verejný (V) neverejný (N)	Názov zariadenia, adresa	Podľa zákona cieľová skupina
Komunitné centrum ambulantná forma, terénna forma	PERSONA, Vrančovičova 29, Bratislava-Lamač, N- neverejný poskytovateľ	Komunitné centrum Žirafa, Medvedzie 238, Tvrdošín	§24d ods. 1 zákona č. 448/2008 Z. z., FO v nepriaznivej sociálnej situácii sa poskytuje základné sociálne poradenstvo, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, pomoc pri príprave na školské vyučovanie a sprevádzanie dieťaťa do a zo školského zariadenia, vykonáva preventívna aktivita a zabezpečuje záujmová činnosť

Zdroj: Centrálny register poskytovateľov sociálnych služieb vedený príslušným ministerstvom a ŽSK

SOCIÁLNE SLUŽBY PRE RODINU S DEŤMI

Tabuľka: Sumár poskytovateľov sociálnych služieb pre rodinu s deťmi na úrovni kraja, okresu a mesta

	Počet poskytovateľov					
	ŽSK		okres Tvrdošín		mesto Tvrdošín	
	Počet zariadení	kapacita	počet zariadení	kapacita	počet zariadení	kapacita
Pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa	9	terénna forma	0	0	0	0
Zariadenie dočasnej starostlivosti o dieťa	0	0	0	0	0	0
Služba na podporu zosúlad'ovania rodinného života a pracovného života	1	ambulantná forma	0	0	0	0
Zariadenie starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa	5	97	0	0	0	0
Služba včasnej intervencie	16	terénna forma	0	0	0	0

Zdroj: Centrálny register poskytovateľov sociálnych služieb vedený príslušným ministerstvom a ŽSK

Tabuľka: Poskytovatelia sociálnych služieb pre rodinu s deťmi v meste Tvrdošín

Druh/ forma	Zriaďovateľ verejný (V) neverejný (N)	Názov zariadenia, adresa	Podľa zákona cieľová skupina	Kapacita
Ambulantná forma	Jasle SLNIEČKO s.r.o., Vladina 862, Tvrdošín N - neverejný poskytovateľ	Súkromná materská škola Slniečko, školská 165/2, Tvrdošín	596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve deti od 6 mesiacov do troch rokov	11

Zdroj: Mesto Tvrdošín

Mesto venuje náležitú pozornosť aj tejto skupine obyvateľstva. Každoročne poskytuje finančný príspevok pri narodení dieťaťa vo výške 100 €. V roku 2017 boli poskytnuté finančné príspevky pre 122 detí.

SOCIÁLNOPRÁVNÁ OCHRANA DETÍ A SOCIÁLNA KURATELA

Mesto, v rámci svojej agendy, zabezpečuje priestupkové konania vo väzbe na rodinné prídavky, záškoláctvo, zvýšený dohľad nad rodinou, účinne spolupracuje s úradom práce, sociálnych vecí a rodiny pri procese osvojenia dieťaťa, pri umiestnení dieťaťa do detského domova, krízová intervencia a i.

V rokoch 2016 a 2017 v oblasti prídavkov na dieťa bolo riešených 12 prípadov s odobratím dávky z nasledovných dôvodov:

Tabuľka: Počet odobratia dávky

	2016	2017
Záškoláctvo	4	4
Spáchanie priestupku		1
Výchovné opatrenie rodič	1	1
Dohľad		1

Zdroj: Mesto Tvrdosín

Mesto, v rámci svojej agendy, zabezpečuje aj spravovanie dotácie na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa ohrozeného sociálnym vylúčením.

Tabuľka: Počet podporených detí

	2016	2017
Dotácia na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa ohrozeného sociálnym vylúčením	21	11

Zdroj: Mesto Tvrdosín

SOCIÁLNE SLUŽBY NA RIEŠENIE NEPRIAZNIVEJ SOCIÁLNEJ SITUÁCIE Z DÔVODU ŤAŽKÉHO ZDRAVOTNÉHO POSTIHNUTIA, NEPRIAZNIVÉHO ZDRAVOTNÉHO STAVU ALEBO Z DÔVODU DOVRŠENIA DÔCHODKOVÉHO VEKU

Tabuľka: Sumár poskytovateľov sociálnych služieb z dôvodu zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu, alebo dosiahnutia dôchodkového veku na úrovni kraja, okresu a mesta

	Počet poskytovateľov					
	ŽSK		okres Tvrdosín		mesto Tvrdosín	
	Počet zariadení	kapacita	Počet zariadení	kapacita	Počet zariadení	kapacita
Zariadenie podporovaného bývania	5	26	0	0	0	0
Zariadenie pre seniorov	59	1806	1	1	1	1
Zariadenie opatrovateľskej služby	15	231*	0	0	0	0
Rehabilitačné stredisko	1	2	0	0	0	0
Domov sociálnych služieb	79	1807	3	44	3	44
Špecializované zariadenie	43	979	1	116	1	116
Denný stacionár	16	225	1	6	0	0

Zdroj: Centrálny register poskytovateľov sociálnych služieb vedený príslušným ministerstvom a ŽSK

Tabuľka: Poskytovatelia sociálnych služieb z dôvodu zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu, alebo dosiahnutia dôchodkového veku v meste Tvrdosín

Druh zariadenia a jeho forma	Zriaďovateľ verejný (V) neverejný (N)	Názov zariadenia, adresa	Podľa zákona cieľová skupina	Kapacita
<i>Zariadenie pre seniorov, forma pobytová, ročná</i>	<i>V- zriadený alebo založený VÚC</i>	<i>Centrum sociálnych služieb ORAVA, SNP 522/30, Tvrdosín</i>	<i>§35 ods. 1 zákona č. 448/2008 Z. z., FO ktorá dovŕšila dôchodkový vek a je odkázaná na pomoc inej FO a jej stupeň odkázanosti je najmenej IV</i>	<i>1</i>
<i>Domov sociálnych služieb, forma pobytová, ročná</i>	<i>V- zriadený alebo založený VÚC</i>	<i>Centrum sociálnych služieb ORAVA, Medvedzie 136, Tvrdosín</i>	<i>§38 ods. 1 zákona č. 448/2008 Z. z., FO do dovŕšenia dôchodkového veku ak jej stupeň odkázanosti je najmenej V</i>	<i>30</i>
<i>Domov sociálnych služieb, forma pobytová, ročná</i>	<i>V- zriadený alebo založený VÚC</i>	<i>Centrum sociálnych služieb ORAVA, SNP 522/30, Tvrdosín</i>	<i>§38 ods. 1 zákona č. 448/2008 Z. z., FO do dovŕšenia dôchodkového veku ak jej stupeň odkázanosti je najmenej V</i>	<i>14</i>

Zdroj: Centrálny register poskytovateľov sociálnych služieb vedený príslušným ministerstvom a ŽSK

Vzhľadom na zistenú skutočnosť môžeme povedať, že kapacita zariadení vzhľadom k dopytu po službách pre občanov dôchodkového veku je na území mesta Tvrdosín nedostatočná.

Tabuľka: Sumár poskytovateľov sociálnych služieb z dôvodu zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu na úrovni kraja, okresu a mesta.

	Počet poskytovateľov v ŽSK	Počet poskytovateľov v okrese Tvrdosín	Počet poskytovateľov v meste Tvrdosín
<i>Opatrovateľská služba v domácnosti</i>	<i>197</i>	<i>3</i>	<i>1</i>
<i>Prepravná služba</i>	<i>14</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Sprievodcovská služba a predčítateľská služba</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Tlmočnická služba</i>	<i>7</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Sprostredkovanie tlmočnickej služby</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Sprostredkovanie osobnej asistencie</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Požičiavanie pomôcok</i>	<i>7</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Zdroj: Centrálny register poskytovateľov sociálnych služieb vedený príslušným ministerstvom a ŽSK

Tabuľka: Poskytovatelia sociálnych služieb z dôvodu zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu v meste Tvrdosín

Druh zariadenia a jeho forma	Zriaďovateľ verejný (V) neverejný (N)	Názov zariadenia, adresa	Podľa zákona cieľová skupina
<i>Opatrovateľská služba v domácnosti, terénna forma</i>	<i>Mesto Tvrdosín, Trojičné námestie 185/2, Tvrdosín V-obec/mesto</i>	<i>Územie mesta Tvrdosín</i>	<i>§41 ods. 1 zákona č. 448/2008 Z. z., FO stupeň odkázanosti II</i>
<i>Domáca ošetrovateľská starostlivosť</i>	<i>PhDr. Eva Medvecká, PhD. ADOS VITA, Medvedzie 135, Tvrdosín</i>	<i>Agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti, Medvedzie 135, Tvrdosín</i>	<i>Ostatná zdravotná starostlivosť i. n.</i>

Zdroj: Centrálny register poskytovateľov sociálnych služieb vedený príslušným ministerstvom a ŽSK, 2018

Tabuľka: Počet klientov opatrovateľskej služby poskytovanej v byte občana.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<i>Počet klientov opatrovateľskej služby poskytovanej v byte občan</i>	22	19	18	16	19	22

Zdroj: Mesto Tvrdosín

SOCIÁLNE SLUBY S POUŽITÍM TELEKOMUNIKAČNÝCH TECHNOLOGIÍ

Tabuľka: Sumár poskytovateľov monitorovacej služby na úrovni kraja, okresu a mesta

	Počet poskytovateľov v ŽSK	Počet poskytovateľov v okrese Tvrdosín	Počet poskytovateľov v meste Tvrdosín
<i>Monitorovanie a signalizácia potreby pomoci</i>	3	0	0
<i>Krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií</i>	3	0	0

Zdroj: Centrálny register poskytovateľov sociálnych služieb vedený príslušným ministerstvom a ŽSK, 2018

PODPORNÉ SLUŽBY

Tabuľka: Sumár poskytovateľov podporných sociálnych služieb na úrovni kraja, okresu a mesta

	Počet poskytovateľov v ŽSK	Počet poskytovateľov v okrese Tvrdosín	Počet poskytovateľov v meste Tvrdosín
<i>Odľahčovacia služba</i>	0	0	0
<i>Pomoc pri výkone opatrovníckych práv a povinností</i>	3	0	0
<i>Denné centrum</i>	29	0	0
<i>Podpora samostatného bývania</i>	2	0	0
<i>Jedáleň</i>	42	1	1
<i>Práčovňa</i>	2	0	0
<i>Stredisko osobnej hygieny</i>	6	0	0

Zdroj: Centrálny register poskytovateľov sociálnych služieb vedený príslušným ministerstvom a ŽSK, 2018

Tabuľka: Poskytovatelia podporných sociálnych služieb v meste Tvrdošín

Druh zariadenia a jeho forma	Zriaďovateľ verejný (V) neverejný (N)	Názov zariadenia, adresa	Podľa zákona cieľová skupina	Kapacita
Jedáleň (rozvoz stravy), ambulantná forma	Mesto Tvrdošín, Trojičné námestie 185/2, Tvrdošín V-obec/mesto	ZŠ M.M. Medvedzie 155, Tvrdošín	§58 ods. 1 zákona č. 448/2008 Z. z., FO, ktorá nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb, má ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav, alebo dovŕšila dôchodkový vek	n

Zdroj: Centrálny register poskytovateľov sociálnych služieb vedený príslušným ministerstvom a ŽSK, 2018

Tabuľka: Počet klientov odoberajúcich stravu – obed v jedálni

	2015	2016	2017
Počet klientov	212	125	102
Počet odobratých jedál (obedov)	3426	2069	1616

Zdroj: Mesto Tvrdošín

Kluby dôchodcov, základné organizácie Jednoty dôchodcov a ďalšie združenia a organizácie zamerané na obyvateľov v dôchodkovom veku.

Tabuľka: Kluby dôchodcov, základné organizácie Jednoty dôchodcov a ďalšie združenia a organizácie zamerané na obyvateľov v dôchodkovom veku

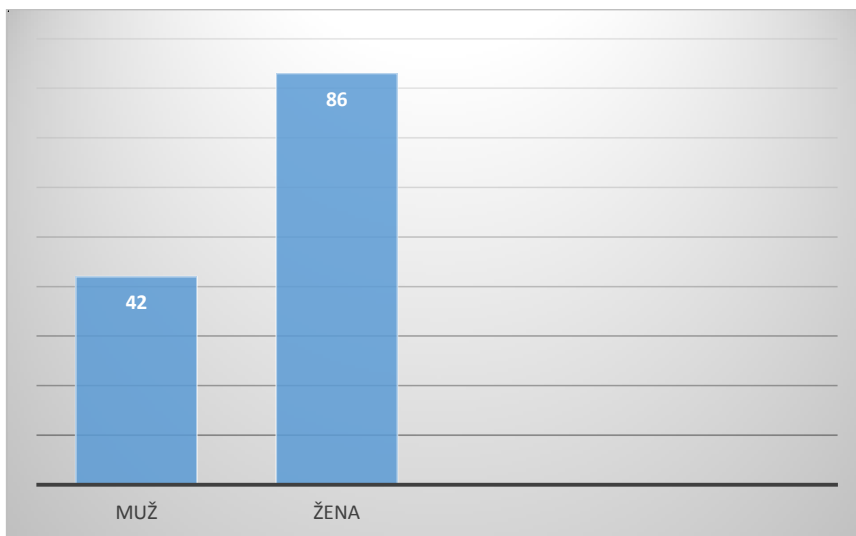
Názov	Adresa	Počet členov	
		2016	2017
Klub dôchodcov	Tvrdošín	61	68
Klub dôchodcov Medvedzie Nádej	Medvedzie 140/20, Tvrdošín	77	84
Klub dôchodcov	Tvrdošín, Medvedzie	80	82
Klub dôchodcov	Tvrdošín, Medvedzie	63	65
Jednota dôchodcov SKALKÁ	Tvrdošín, Medvedzie 124/9	79	82
Jednota dôchodcov Slovenska JAVOR	Tvrdošín, Medvedzie 148/29	63	65
Združenie zdravotne postihnutých Oravy, základná organizácia	Tvrdošín, ul.Ústianska 215/4	60	68

Zdroj: Mesto Tvrdošín

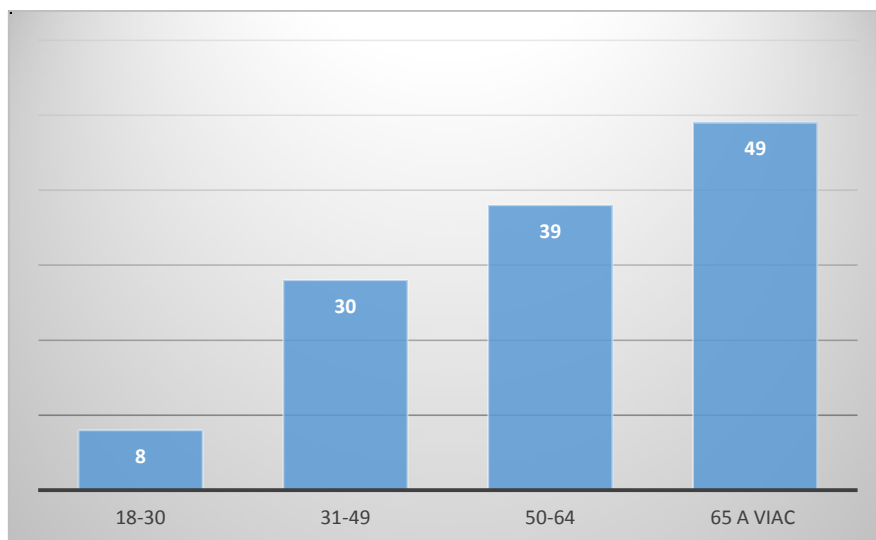
C. POŽIADAVKY OBYVATEĽOV NA SOCIÁLNE SLUŽBY MESTA TVRDOŠÍN

Súčasťou tejto časti komunitného plánu sociálnych služieb sú výsledky dotazníkového šetrenia v rámci mesta Tvrdošín. Dotazník obsahujúci 14 otázok bol zverejnený na webovej stránke mesta a tiež boli oslovení poskytovatelia a prijímatelia sociálnych služieb v meste. V stanovenom termíne sa vrátilo 128 vyplnených dotazníkov. Cieľom prieskumu bolo identifikovať a sumarizovať základné požiadavky obyvateľov v oblasti sociálnych služieb. Odpovede zamerané na túto oblasť sú sumarizované v nasledujúcej časti.

Otázka č. 1: Aké je vaše pohlavie?

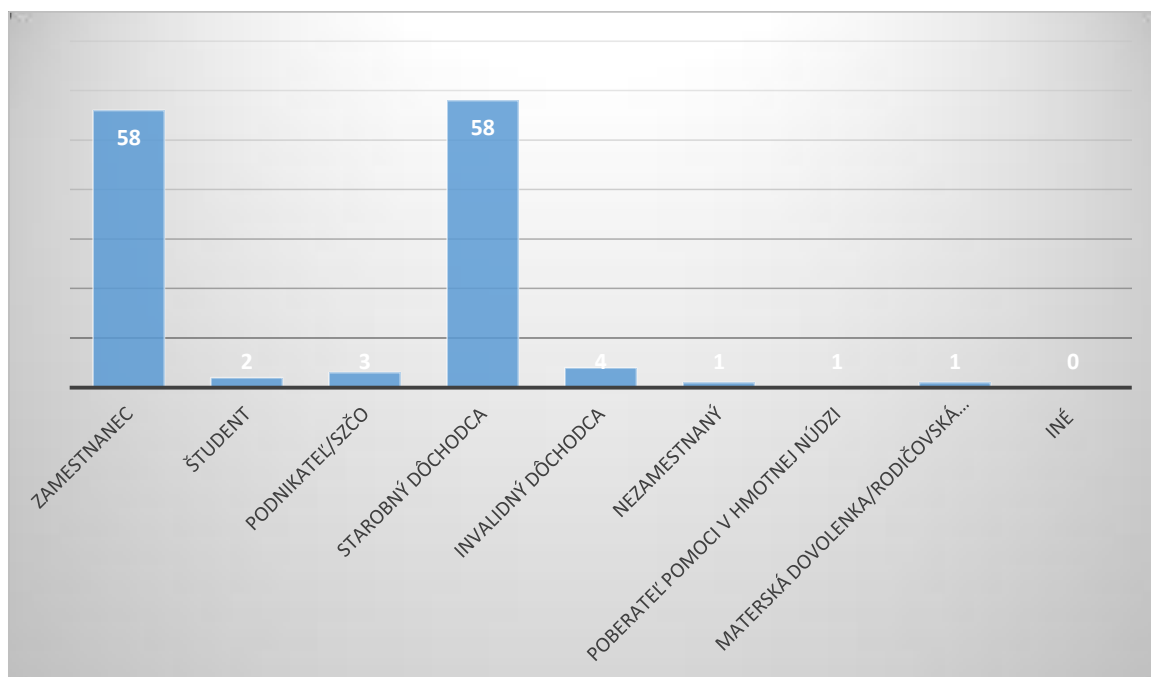

Otázka č. 2: Aký je váš vek?

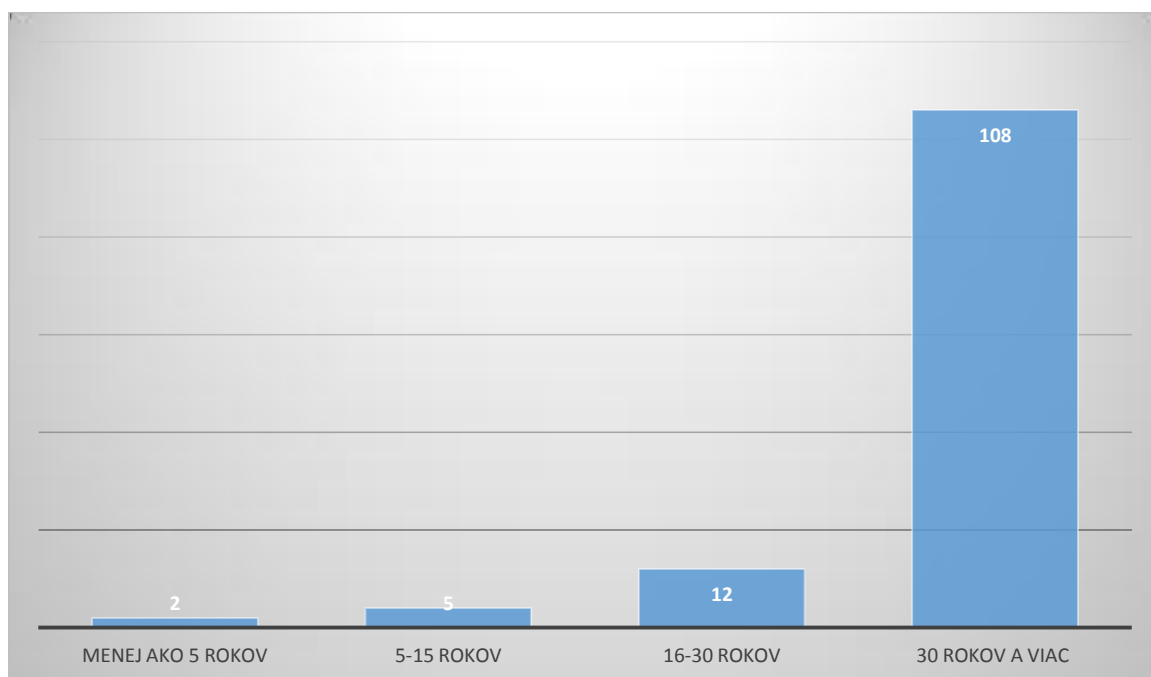

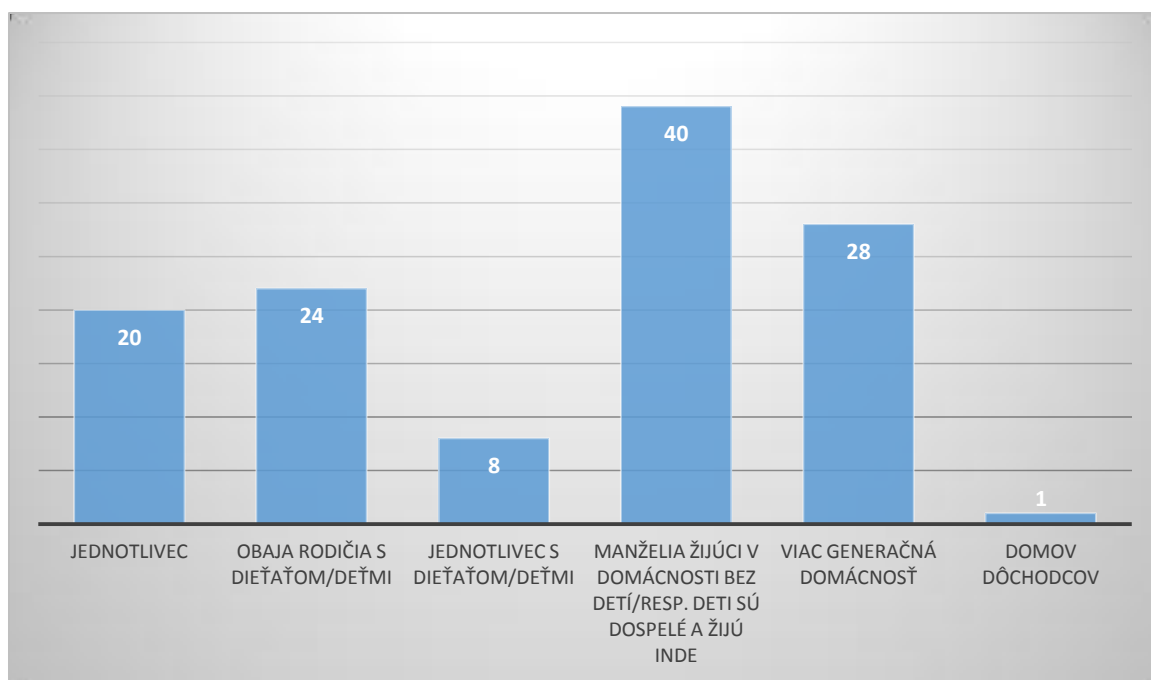
Otázka č. 3: Aké je Vaše sociálne postavenie?

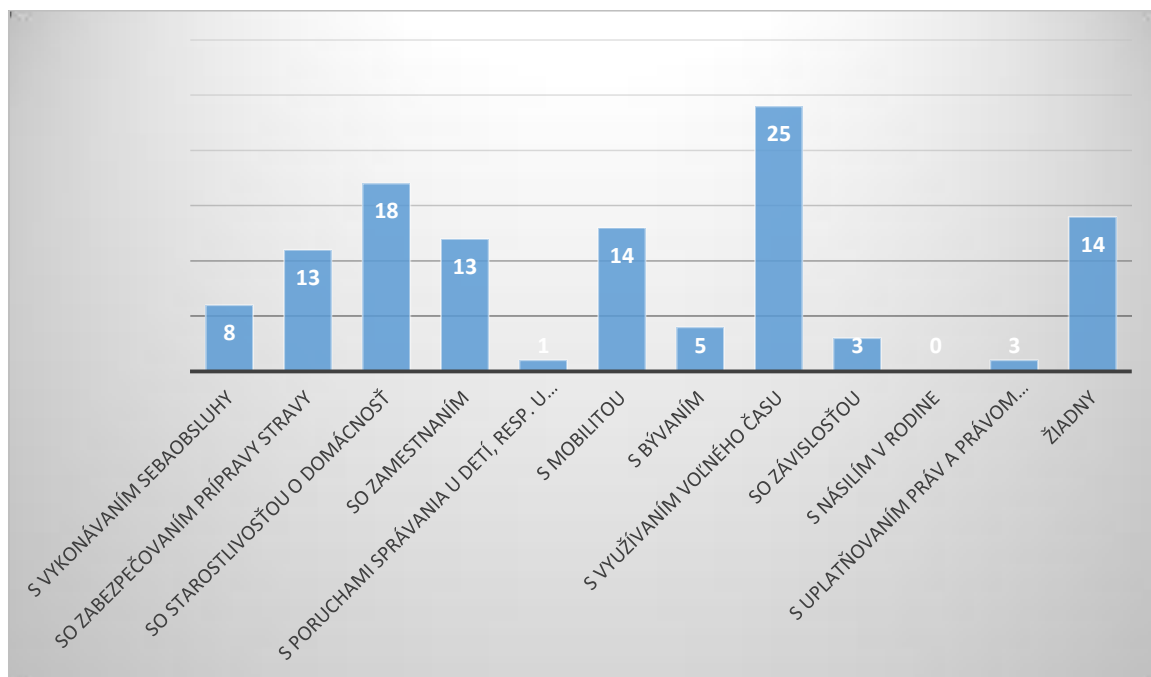
Otázka č. 4: Ako dlho žijete v meste?

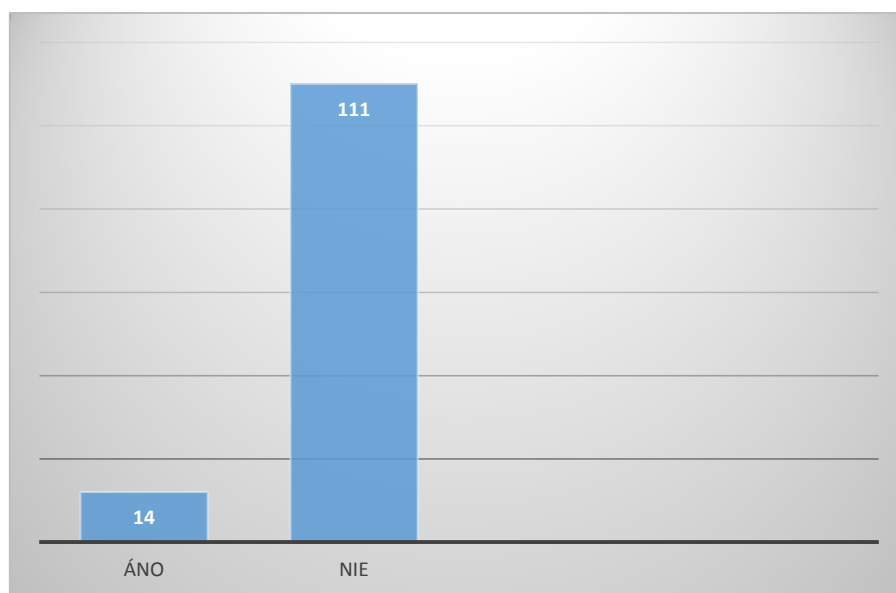
Otázka č. 5: aké je zloženie vašej domácnosti?

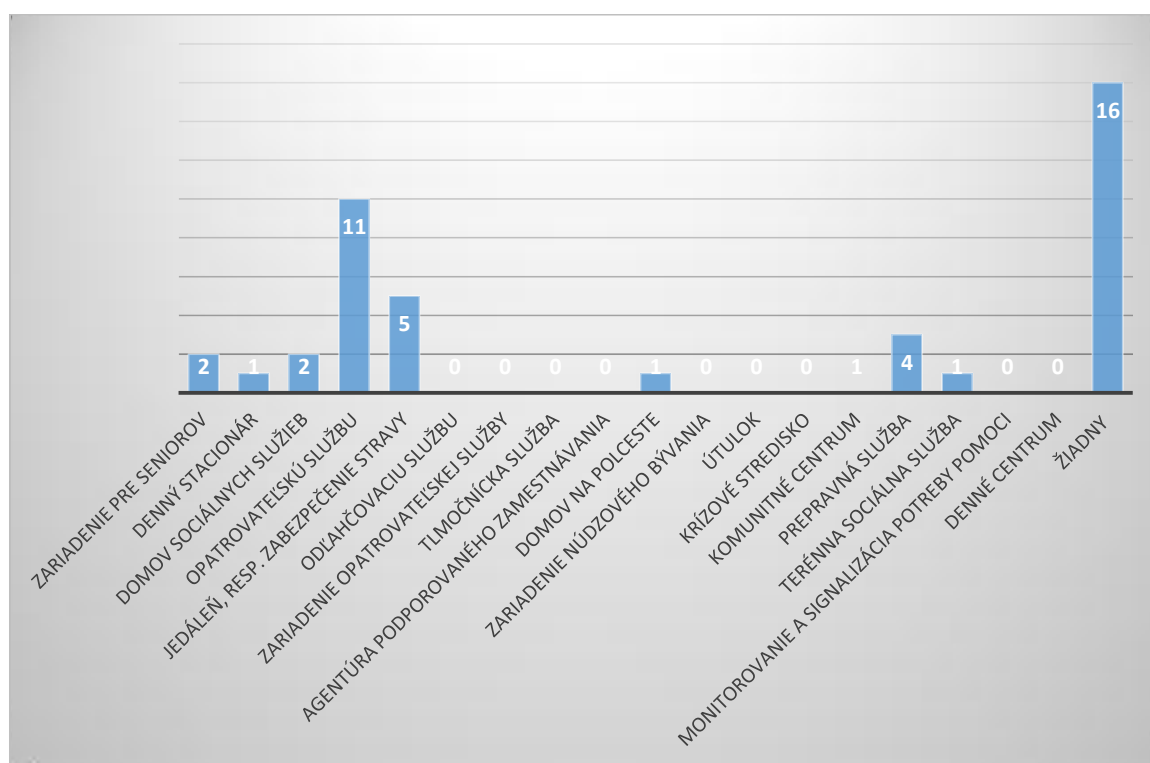
Otázka č. 6: Aký je Váš/Vášho príbuzného súčasný sociálny problém?

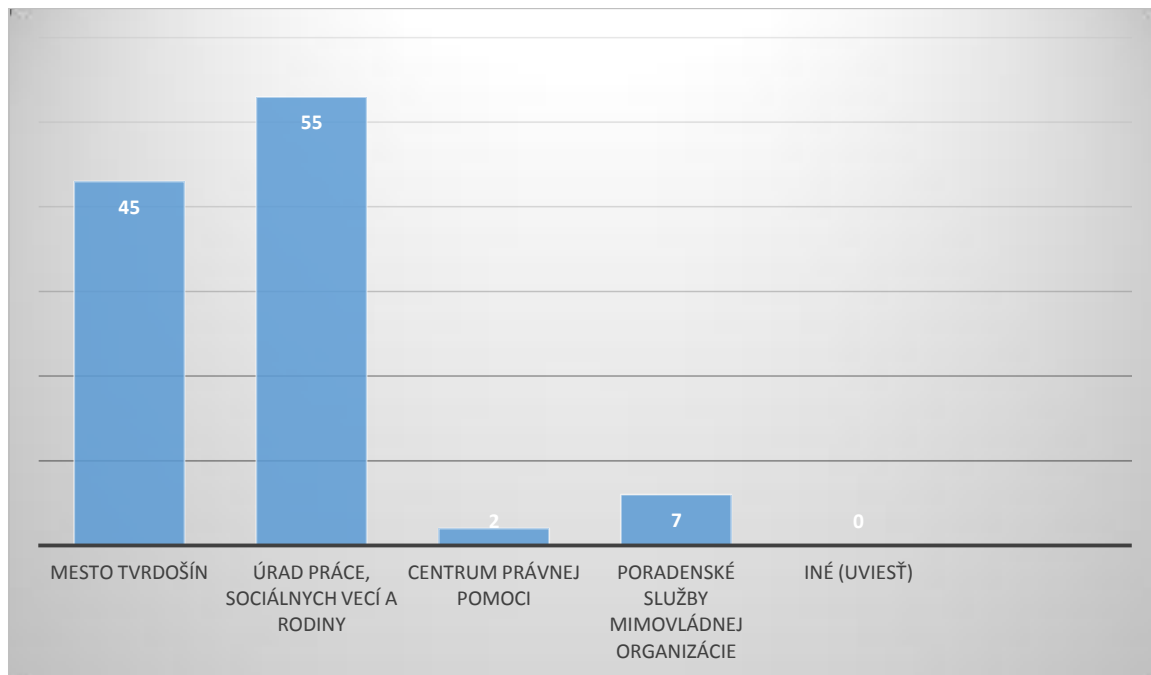
Otázka 7: Poskytuje sa Vám v súčasnosti niektorá sociálna služba?

Otázka č. 8: Ak sa Vám poskytuje, aký druh sociálnej služby využívate?

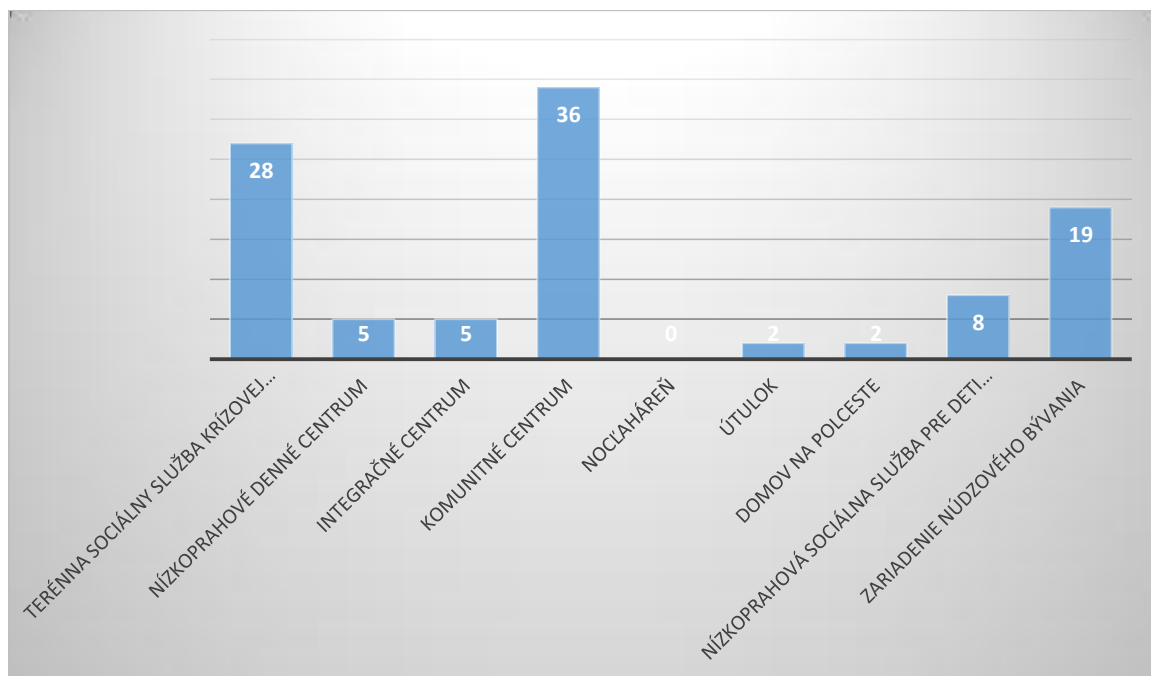

Otázka č. 9: Ak ste vy, alebo vaši príbuzní mali nejaký sociálny problém a potrebovali ste poradiť, ktorú z nasledujúcich inštitúcií ste vyhľadali?

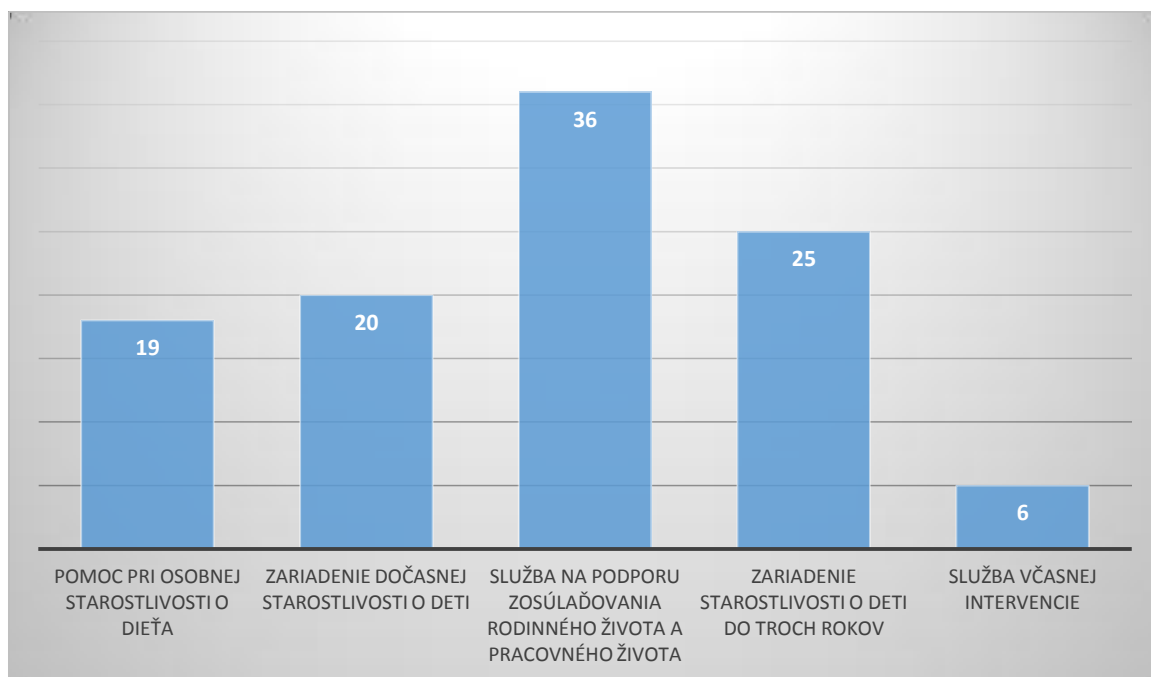

Otázka č. 10: Ktorá z ďalej uvedených sociálnych služieb pre občanov je z Vášho pohľadu potrebná, resp. o ktorú uvedenú službu by ste mali záujem:

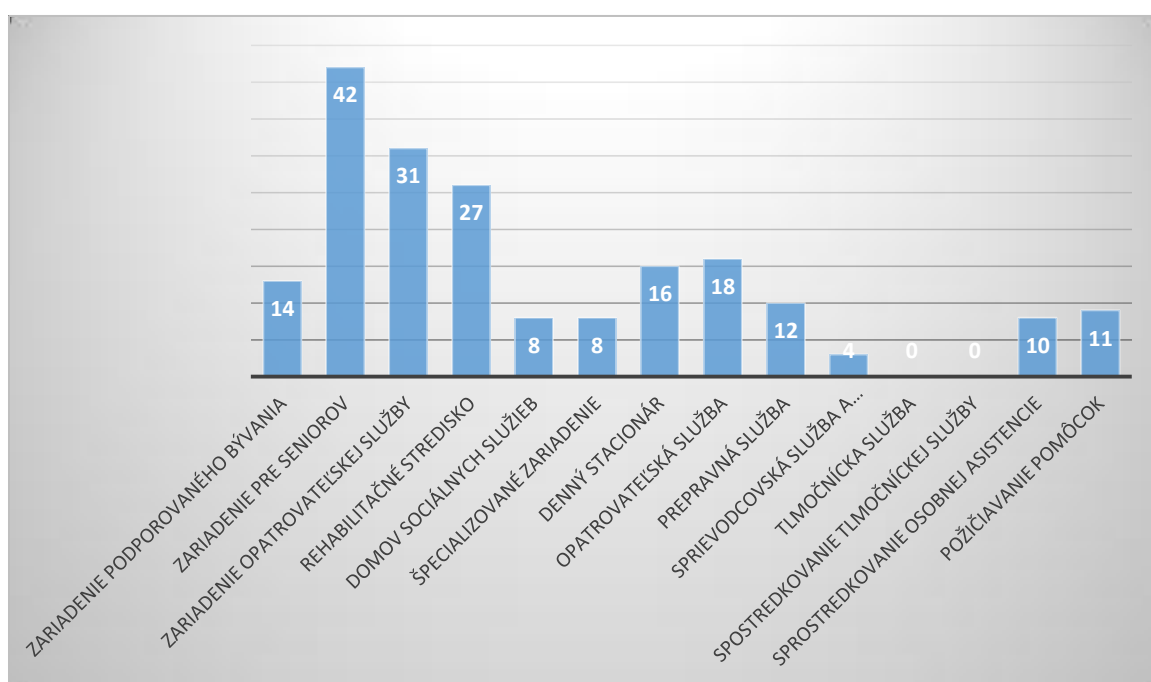
a) Sociálne služby krízovej intervencie

b) Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi

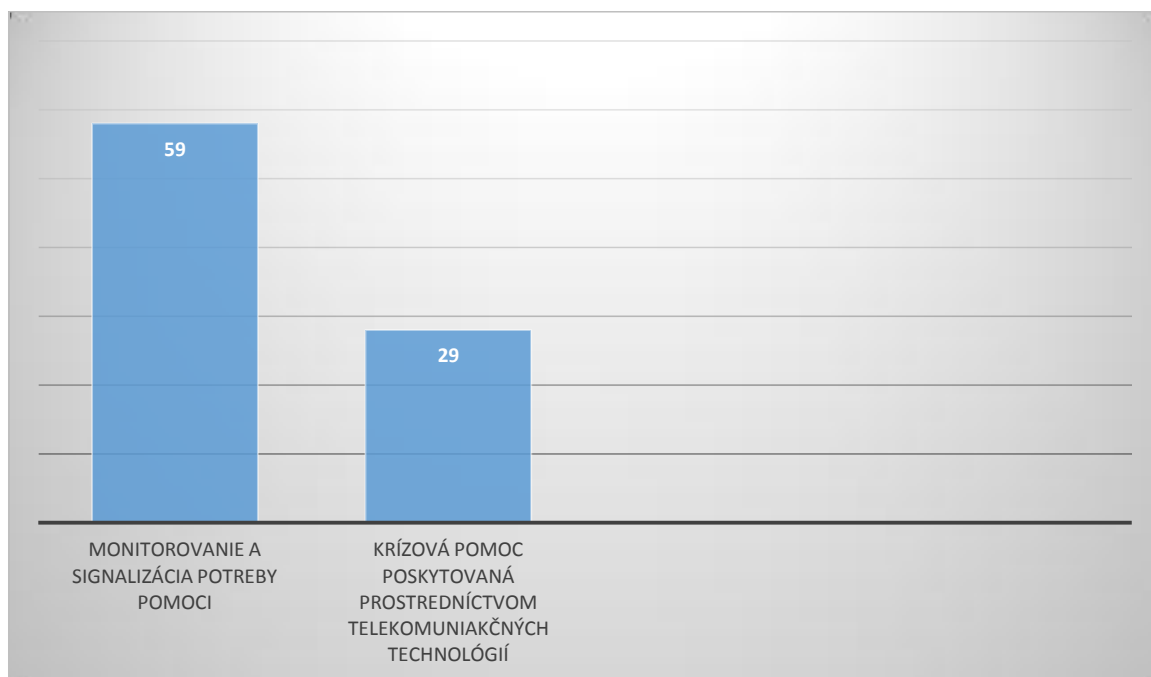

c) Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného

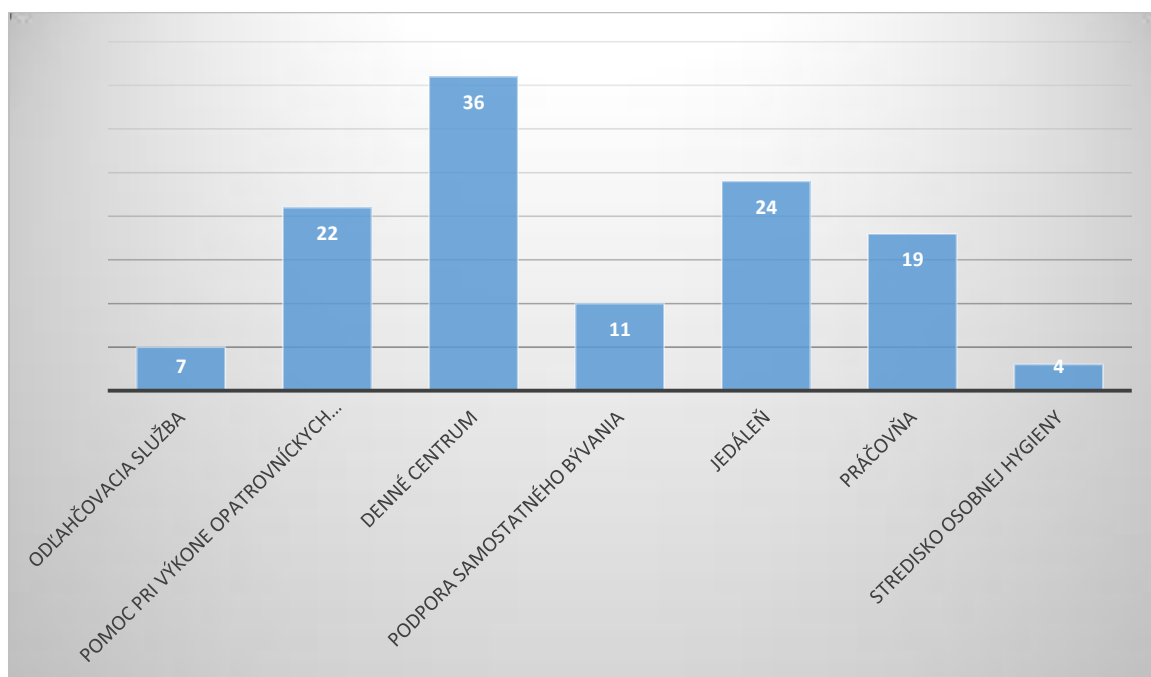

postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku

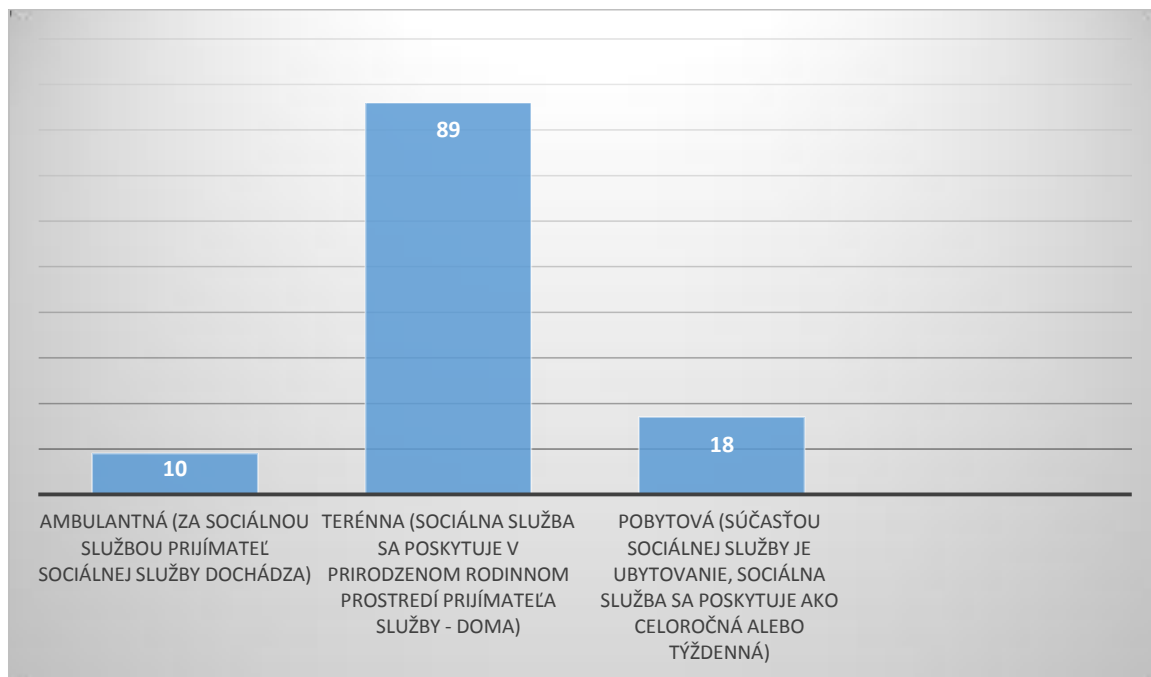
d) Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií

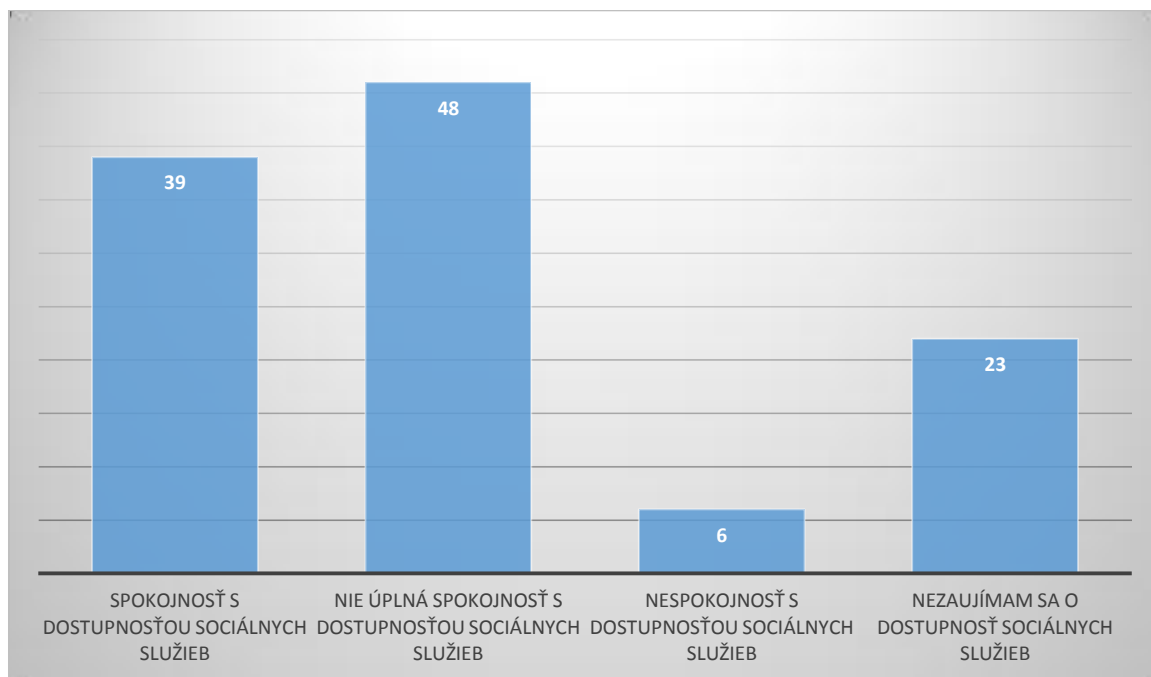
e) Podporné služby

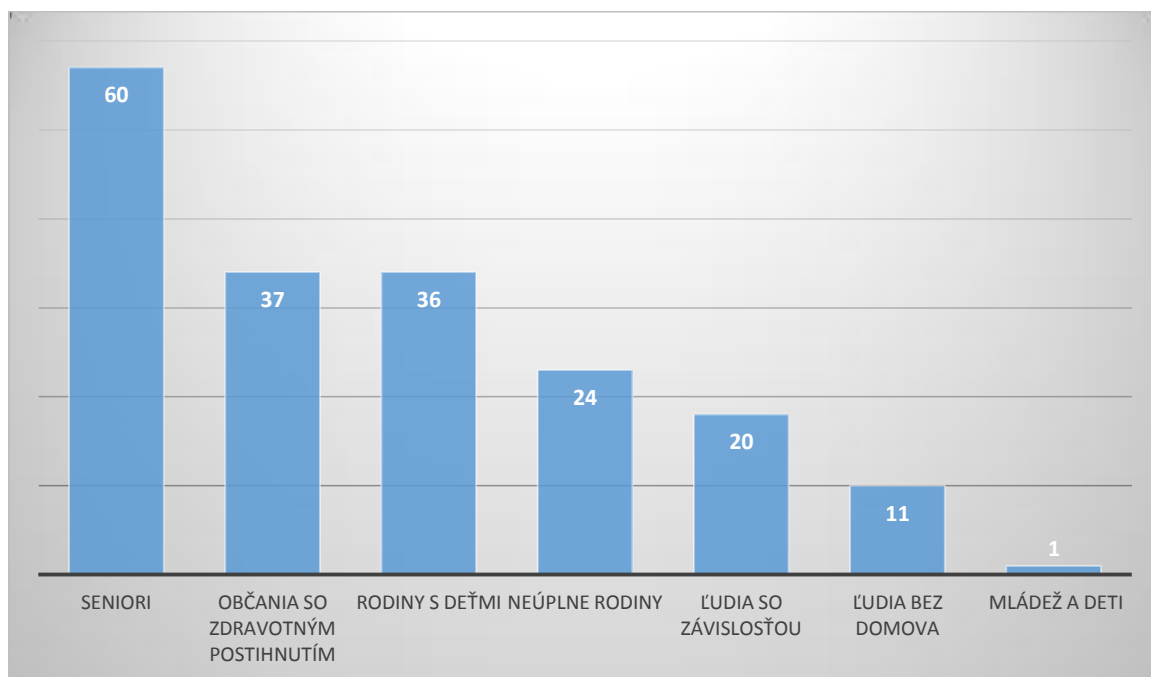
Otázka č. 11: Aká forma poskytovania sociálnej služby by Vám najviac vyhovovala?

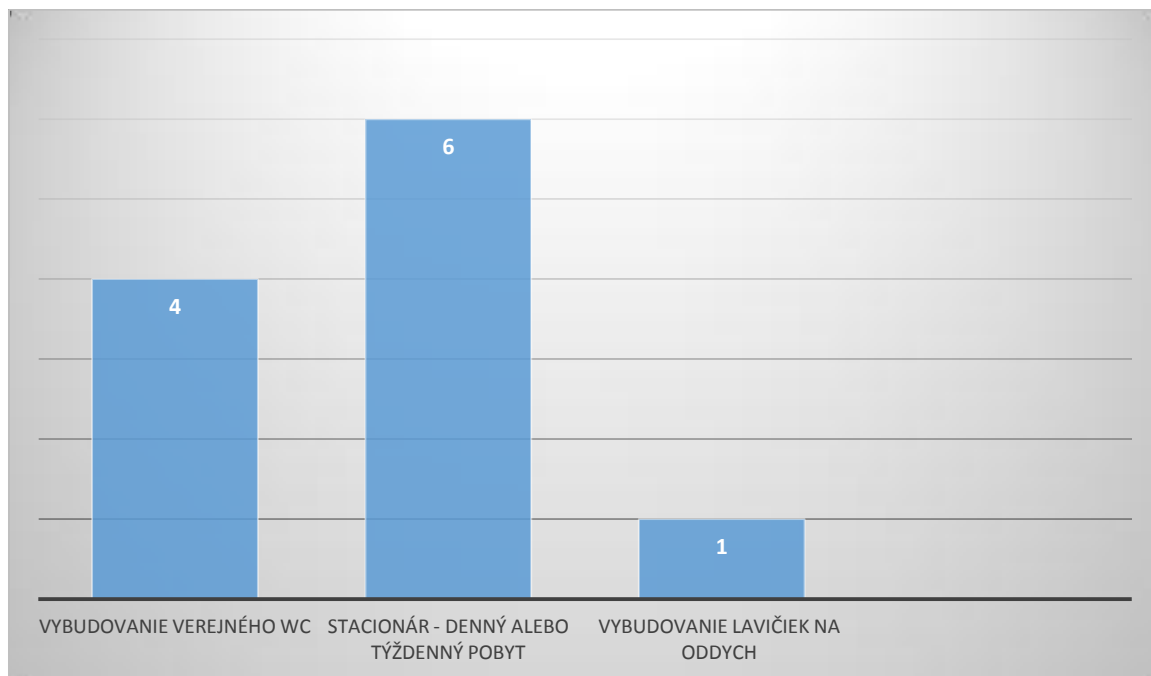
Otázka č. 12: Ako hodnotíte dostupnosť sociálnych služieb v meste?

Otázka č. 13: Ktorým z nasledujúcich skupín obyvateľov by mala byť venovaná väčšia pozornosť?

Otázka č. 14: Uved'te prosím podnety, postrehy, prípadne návrhy k poskytovaní sociálnych služieb v meste:

D. SWOT ANALÝZA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB NA ÚZEMÍ MESTA TVRDOŠÍN

SWOT analýza predstavuje nástroj strategického plánovania a používa sa na určenie silných a slabých stránok a na určenie príležitostí a možných ohrození pre komunitu.

SWOT analýza bola vypracovaná na základe analýzy interných vstupných údajov a analýzy vonkajších faktorov, ktoré majú vplyv na úspešnú realizáciu komunitného plánu. Na základe SWOT analýzy je zrejma prevaha silných stránok a príležitostí nad slabými stránkami a hrozbami, čo výrazne podporuje úspešnú realizáciu komunitného plánu v predpokladanom časovom horizonte.

Silné stránky	Slabé stránky
➤ záujem mesta na poskytovaní a rozširovaní sociálnych služieb, ➤ skúsenosti s poskytovaním sociálnych služieb ➤ kvalifikovaní zamestnanci poskytovateľov sociálnych služieb, ➤ sociálne cítenie a sociálne myslenie, ➤ kvalita sociálnych služieb poskytovaných mestom ➤ udržateľné nastavenie poplatkov za sociálne služby, ➤ súlad s národnými, regionálnymi a lokálnymi prioritami, ➤ existencia a fungovanie organizácií pre jednotlivé cieľové skupiny ➤ existencia voľnočasových aktivít, ➤ nízka nezamestnanosť, ➤ dobrá spolupráca so školami, ➤ motivácia k plneniu stanovených cieľov. ➤ fungujúca sanácia rodiny (MsÚ, ÚPSVaR SR ➤ poskytovanie odborného poradenstva (ÚPSVaR, MsÚ) ➤ čiastočná bezbarierovosť verejných priestorov a budov ➤ osvetové a preventívne aktivity, spoločenské kultúrne a športové akcie pre seniorov ➤ existencia jedálne a rozvoz stravy ➤ fungujúca opatrovateľská služba v meste ➤ existujúce Komunitné centrum pre terénnu sociálnu prácu krízovej intervencie ➤ efektívna pomoc cieľovej skupine pri zabezpečení potravín, stravy a šatstva	➤ absencia určitých druhov sociálnych služieb, ➤ nedostatočné kapacity vybraných sociálnych služieb v meste, ➤ slabá výmena skúseností, ➤ absencia internej a externej supervízie, ➤ neinformovanosť cieľových skupín o sociálnych službách, ➤ nízka intenzita ďalšieho vzdelávania ➤ pretrvávajúca bariérovosť v niektorých verejných budovách a priestranstvách ➤ nedostatok chránených dielní a agentúr podporovaného zamestnávania pre osoby ZP

Príležitosti	Ohrozenia
➤ legislatívna i finančná podpora nových foriem sociálnych služieb pre jednotlivé cieľové skupiny, ➤ rozšírenie a skvalitnenie poskytovaných sociálnych služieb, ➤ kvalita sociálnych služieb poskytovaných mestom ➤ využívanie štrukturálnych fondov v programovom období, ➤ využívanie existujúcich dotácií, grantov a príspevkov, ➤ efektívne využívanie materiálnych a ľudských zdrojov, ➤ využívanie budov patriacich mestu pre rozvoj sociálnych služieb, ➤ možnosti cezhraničnej spolupráce cez projekty, ➤ priestor na ponuky pre neverejných poskytovateľov sociálnych služieb, ➤ motivácia k plneniu stanovených cieľov.	➤ rozpad spoločenských, komunitných, rodinných vzťahov, ➤ legislatívne zmeny zákona o sociálnych službách, ➤ demografická krivka - starnutie ➤ odliv mladých - migrácia za prácou, ➤ hrozba následného zvyšovania poplatkov za sociálne služby, ➤ dostupnosť sociálnych služieb poskytovaných v dennej, týždennej forme, ➤ vysoká náročnosť administratívy, manažmentu a koordinácie naplňovania stanovených cieľov komunitného plánu,

E. STRATEGICKÁ ČASŤ

Strategická časť Komunitného plánu mesta Tvrdošín pre roky 2018-2025 (ďalej len Komunitný plán) sa zameriava na definovanie vízie rozvoja sociálnych služieb mesta Tvrdošín do roku 2025, stanovenie hlavného cieľa pre roky 2018-2025 a definuje priority a opatrenia vedúce k ich naplneniu. Pre obdobie rokov 2018 – 2025 sa podrobne zameriava na definovanie potreby jednotlivých druhov sociálnych služieb v meste Tvrdošín vrátane špecifikácie potrebných kapacít, vhodného finančného krytia ako i inštitucionálnej zodpovednosti za ich zabezpečenie.

1. ZÁKLADNÉ PRINCÍPY TVORBY KOMUNITNÉHO PLÁNU

Pri koncipovaní návrhovej časti Komunitného plánu mesta Tvrdošín boli rešpektované a sledované nasledujúce princípy:

- podpora spolupráce a partnerstva medzi verejným a neverejným sektorom pri zabezpečovaní naplňovania potrieb územia v oblasti sociálnych služieb;
- preferencia a podpora terénnych a ambulantných foriem sociálnych služieb pred pobytovými;
- preferencia zachovania prirodzeného prostredia, resp. blízkych sociálnych väzieb pre príjemcu sociálnej služby a podpora ich nezávislosti a samostatnosti;
- udržateľnosť a zameranie na kvalitu pri poskytovaní sociálnych služieb;
- priestorová a funkčná optimalizácia sociálnych služieb v meste vo väzbe na komplementárne služby poskytované obyvateľom mesta (napr. vzdelávacie a zdravotné služby);
- nadväznosť priorít a opatrení definovaných v Komunitnom pláne na definované priority rozvoja mesta ukotvené v strategických plánovacích dokumentoch, najmä s PHSR;
- koordinácia rozvoja sociálnych služieb s ďalšími oblasťami pre zabezpečenie harmonizácie a súladu medzi jednotlivými sektormi rozvoja v meste.

2. CIEĽOVÉ SKUPINY

Primárne cieľové skupiny, na ktoré cielia navrhované priority a opatrenia Komunitného plánu boli definované na základe zhodnotenia súčasného stavu sociálnych služieb v území, zhodnotenia indikovanej potreby, ako i zo zhodnotenia štatistických dát a názorov obyvateľov a ostatných poskytovateľov sociálnych služieb v meste Tvrdošín. Ide najmä o nasledujúce cieľové skupiny:

- Seniori (občania po dovŕšení dôchodkového veku);
- Osoby zdravotne znevýhodnené (telesné postihnutie vrátane ochorení civilizačnými chorobami a chronickými chorobami, zmyslové postihnutie prezentované hlavne zrakovým postihnutím a sluchovým postihnutím, mentálne postihnutie, kombinované postihnutie);
- Rodiny s deťmi (rodiny úplné/neúplné, deti v krízovej situácii/opatrenia sociálnej kurately pri riešení sociálno-patologických javov žiakov a mladistvých);
- Mládež (mladiství);

3. VÍZIA A HLAVNÝ CIEĽ SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V MESTE TVRDOŠÍN PRE ROKY 2018-2025

Kvalitné a efektívne sociálne služby pre potreby obyvateľov mesta Tvrdošín, poskytované v úzkej spolupráci so samosprávnym krajom a neverejnými poskytovateľmi, ktoré uspokojujú potreby a riešia, nielen akútne potreby, ale poskytujú širokú škálu možností podpory a rozvoja miestnych komunít na území mesta Tvrdošín.

Hlavný cieľ: Poskytovať v meste Tvrdošín sociálne služby s dôrazom na komunitný prístup umožňujúci ich prijímateľom zotrvať vo svojom prirodzenom prostredí.

4. PRIORITY A OPATRENIA PRE PODPORU ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V MESTE TVRDOŠÍN PRE OBDOBIE ROKOV 2018 - 2025

PRIORITA 1 – KVALITNÉ A UDRŽATEĽNÉ SOCIÁLNE SLUŽBY V MESTE TVRDOŠÍN ZVYŠOVANÍM SPOLUPRÁCE VEREJNÝCH A NEVEREJNÝCH POSKYTOVATEĽOV

Opatrenie: 1.1. Rozvoj existujúcich personálnych kapacít v sociálnej oblasti.

Charakteristika: Podpora vzdelávania personálnych kapacít mesta (sociálny pracovník, opatrovateľky) pre zabezpečenie rastu kvality a podpory udržateľnosti sociálnych služieb.

Časový rámec:

2019-2025

Cieľová skupina:

bez špecifikácie

Kvantitatívny výstup:

účasť na školeniach, vzdelávacích kurzoch

Sociálna služba v zmysle zákona:

bez špecifikácie

Kapacitné parametre:

min 10% dotknutých zamestnancov/rok

Finančné zdroje:

rozpočet mesta

Zabezpečenie realizácie:

Mestský úrad, jeho príslušné oddelenia

Opatrenie: 1.2. Integrovaný informačný bod o sociálnych službách v meste Tvrdošín

Charakteristika: Vytvorenie jedného miesta, kde sa obyvatelia mesta môžu obrátiť o informácie o sociálnych službách poskytované všetkými verejnými i neverejnými poskytovateľmi v meste.

Časový rámec:	2019-2020
Cieľová skupina:	bez špecifikácie
Kvantitatívny výstup:	informačný bod
Sociálna služba v zmysle zákona:	bez špecifikácie
Kapacitné parametre:	bez špecifikácie
Finančné zdroje:	rozpočet mesta, doplnkové zdroje
Zabezpečenie realizácie:	Mestský úrad, jeho príslušné oddelenia Neziskový sektor

Opatrenie: 1.3. Podporovať komunitné centrá v jednotlivých komunitách, podporovanie komunitnej angažovanosti občanov, podporou existujúcich či vzniknutých komunitných centier v zmysle zákona o sociálnych službách)

Charakteristika: Podporovať rozvoj komunitných aktivít v meste.

Časový rámec:	2018-2025
Cieľová skupina:	všetky skupiny
Kvantitatívny výstup:	aktivity komunitných centier
Sociálna služba v zmysle zákona:	bez špecifikácie
Kapacitné parametre:	bez špecifikácie
Finančné zdroje:	rozpočet mesta, doplnkové zdroje
Zabezpečenie realizácie:	Mestský úrad, jeho príslušné oddelenia

Opatrenie: 1.4. Podporovať konkrétne formy angažovanosti občanov

Charakteristika: Podporovať občanov, ktorí sa dobrovoľne angažujú v rôznych aktivitách v jednotlivých komunitách v meste.

Časový rámec:	2018-2025
Cieľová skupina:	angažovaní občania
Kvantitatívny výstup:	konkrétne aktivity
Sociálna služba v zmysle zákona:	bez špecifikácie
Kapacitné parametre:	bez špecifikácie
Finančné zdroje:	rozpočet mesta, doplnkové zdroje
Zabezpečenie realizácie:	Mestský úrad, jeho príslušné oddelenia

Opatrenie: 1.5. Vzájomná komunikácia pre zdieľanie informácií a vzájomnú spoluprácu poskytovateľov sociálnych služieb

Charakteristika: Zlepšenie vzájomnej spolupráce a podpory medzi poskytovateľmi sociálnych služieb na území mesta Tvrdošín

Časový rámec:	2018-2025
Cieľová skupina:	poskytovatelia sociálnych služieb
Kvantitatívny výstup:	webová stránka mesta, mestské noviny
Sociálna služba v zmysle zákona:	bez špecifikácie
Kapacitné parametre:	bez špecifikácie
Finančné zdroje:	bez špecifikácie
Zabezpečenie realizácie:	Mestský úrad, jeho príslušné oddelenia Verejní a neverejní poskytovatelia

PRIORITA 2 – SLUŽBY KRÍZOVEJ INTERVENCIE

Opatrenie: 2.1. Služby krízovej intervencie – terénna sociálna služba.

Charakteristika:

Poskytovanie terénnej sociálnej služby krízovej intervencie v zmysle zákona o sociálnych službách.

Časový rámec:	2019-2022
Cieľová skupina:	sociálne vylúčení
Kvantitatívny výstup:	terénna služba
Sociálna služba v zmysle zákona:	Služba krízovej intervencie – terénna sociálna služba
Kapacitné parametre:	územie mesta Tvrdosín
Finančné zdroje:	rozpočet mesta, doplnkové zdroje
Zabezpečenie realizácie:	Mestský úrad, jeho príslušné oddelenia Mestská polícia

PRIORITA 3 – SOCIÁLNE SLUŽBY PRE RODINY S DEŤMI

Opatrenie: 3.1. Zriadenie a podpora činnosti mestských detských jaslí.

Charakteristika: Výstavba objektu detských jaslí na území mesta Tvrdosín.

Časový rámec:	2019-2022
Cieľová skupina:	rodiny s deťmi
Kvantitatívny výstup:	Objekt detských jaslí
Sociálna služba v zmysle zákona:	Sociálne služby pre rodiny s deťmi –Jasle,
Kapacitné parametre:	umiestnenie detí do 3 rokov
Finančné zdroje:	rozpočet mesta, doplnkové zdroje
Zabezpečenie realizácie:	Mestský úrad, jeho príslušné oddelenia

Opatrenie: 3.2. Rozvoj osvetových a preventívnych programov pre deti, mládež a rodinu

Charakteristika: Podporovanie rozvoja osvetových a preventívnych programov pre deti, mládež a rodinu

Časový rámec:	2019-2025
Cieľová skupina:	rodiny s deťmi
Kvantitatívny výstup:	účasť na osvetových a preventívnych programoch
Sociálna služba v zmysle zákona:	bez špecifikácie
Kapacitné parametre:	bez špecifikácie
Finančné zdroje:	rozpočet mesta, doplnkové zdroje
Zabezpečenie realizácie:	Mestský úrad - Centrum voľného času Neziskový sektor

Opatrenie: 3.3. Podpora záujmových aktivít pre deti a mládež.

Charakteristika: Zabezpečiť podporovanie záujmových aktivít pre deti a mládež v meste

Časový rámec:	2018-2025
Cieľová skupina:	rodiny s deťmi
Kvantitatívny výstup:	uskutočnené aktivity pre deti a mládež
Sociálna služba v zmysle zákona:	bez špecifikácie
Kapacitné parametre:	bez špecifikácie
Finančné zdroje:	rozpočet mesta, doplnkové zdroje
Zabezpečenie realizácie:	Mestský úrad - Centrum voľného času Neziskový sektor

Opatrenie: 3.4. Podpora záujmových skupín a komunitných centier, ktoré sa venujú aktivitám pre deti a mládež.

Charakteristika: Zabezpečiť podporovanie záujmových skupín a komunitných centier v meste.

Časový rámec:	2019-2025
Cieľová skupina:	rodiny s deťmi
Kvantitatívny výstup:	uskutočnené aktivity s deťmi a mládežou
Sociálna služba v zmysle zákona:	bez špecifikácie
Kapacitné parametre:	bez špecifikácie
Finančné zdroje:	rozpočet mesta, doplnkové zdroje
Zabezpečenie realizácie:	Mestský úrad - Centrum voľného času Neziskový sektor

PRIORITA 4 – SOCIÁLNE SLUŽBY NA RIEŠENIE NEPRIAZNIVEJ SOCIÁLNEJ SITUÁCIE Z DOVODU ŤAŽKÉHO ZDRAVOTNÉHO POSTIHNUTIA, NEPRIAZNIVÉHO ZDRAVOTNÉHO STAVU ALEBO Z DOVODU DOVRŠENIA DOCHODKOVÉHO VEKU

Opatrenie: 4.1 Udržateľnosť a rozšírenie opatrovateľskej služby (terénna forma)

Charakteristika: Zabezpečiť udržateľnosť opatrovateľskej služby a jej rozšírenie v prípade potreby klientov.

Časový rámec:	2018-2025
Cieľová skupina:	seniori, zdravotne znevýhodnení
Kvantitatívny výstup:	zachovanie v prípade potreby rozšírenie personálnych kapacít zamestnancov (opatrovateľiek)
Sociálna služba v zmysle zákona:	sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie – opatrovateľská služba
Kapacitné parametre:	12 opatrovateľiek
Finančné zdroje:	rozpočet mesta, doplnkové zdroje
Zabezpečenie realizácie:	Mestský úrad, jeho príslušné oddelenia

Opatrenie: 4.2 Rozšírenie sociálnych služieb na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivej zdravotného stavu alebo z dôvodu dovršenia dôchodkového veku – denný stacionár

Charakteristika: Zriadiť a podporovať denný stacionár.

Časový rámec:	2022-2025
Cieľová skupina:	seniori, zdravotne znevýhodnení
Kvantitatívny výstup:	nové zariadenie
Sociálna služba v zmysle zákona:	sociálna služba fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby ak jej stupeň odkázanosti je najmenej III
Kapacitné parametre:	12 klientov, 4 zamestnanci
Finančné zdroje:	rozpočet mesta, doplnkové zdroje
Zabezpečenie realizácie:	Mestský úrad, jeho príslušné oddelenia

Opatrenie: 4.3 Rozšírenie sociálnych služieb na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku – rehabilitačné stredisko

Charakteristika: Zriaďiť a podporovať rehabilitačné stredisko a odborné činnosti v zmysle zákona o sociálnych službách (sociálnu rehabilitáciu, nácvik pracovných zručností)

Časový rámec:	2022-2025
Cieľová skupina:	seniori, zdravotne znevýhodnení
Kvantitatívny výstup:	nové zariadenie
Sociálna služba v zmysle zákona:	sociálna služba fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby ak jej stupeň odkázanosti je najmenej III
Kapacitné parametre:	12 klientov, 4 zamestnanci
Finančné zdroje:	rozpočet mesta, doplnkové zdroje
Zabezpečenie realizácie:	Mestský úrad, jeho príslušné oddelenia Verejní a neverejní poskytovatelia, Neziskový sektor

Opatrenie: 4.4. Rozšírenie sociálnych služieb na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku – prepravná služba

Charakteristika: Zriaďiť prepravnú službu pre ZP a osôb s obmedzenou schopnosťou pohybu

Časový rámec:	2019-2020
Cieľová skupina:	seniori, zdravotne znevýhodnení
Kvantitatívny výstup:	počet klientov
Sociálna služba v zmysle zákona:	sociálna služba fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím odkázanej na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom alebo fyzickej osobe s nepriaznivým zdravotným stavom s obmedzenou schopnosťou pohybu po rovine alebo po schodoch a obmedzenou schopnosťou orientácie
Kapacitné parametre:	1zamestnanec
Finančné zdroje:	rozpočet mesta, doplnkové zdroje
Zabezpečenie realizácie:	Mestský úrad, jeho príslušné oddelenia Verejní a neverejní poskytovatelia, Neziskový sektor

Opatrenie: 4.5. Podpora neformálnych aktivít prispievajúcich k spoločenskému kontaktu a sebestačnosti – realizácia odborných prednášok pre seniorov, zapájanie ich do kultúrnych aktivít v rámci aktívneho starnutia

Charakteristika: Podpora činnosti klubov dôchodcov a ich dobrovoľníckej angažovanosti

Časový rámec:	2018-2025
Cieľová skupina:	členovia klubov dôchodcov
Kvantitatívny výstup:	konkrétne aktivity
Sociálna služba v zmysle zákona:	bez špecifikácie
Kapacitné parametre:	bez špecifikácie
Finančné zdroje:	rozpočet mesta, doplnkové zdroje
Zabezpečenie realizácie:	Mestský úrad, jeho príslušné oddelenia

Opatrenie: 4.6. Podpora angažovaných občanov v záujme o svoje okolie v rámci ochrany a prevencie seniorov pred rizikami osamelosti.

Charakteristika: Podpora činnosti Klubov dôchodcov a ich dobrovoľníckej angažovanosti

Časový rámec:	2018-2025
Cieľová skupina:	členovia klubov dôchodcov
Kvantitatívny výstup:	konkrétne aktivity
Sociálna služba v zmysle zákona:	bez špecifikácie
Kapacitné parametre:	bez špecifikácie
Finančné zdroje:	rozpočet mesta, doplnkové zdroje
Zabezpečenie realizácie:	Mestský úrad, jeho príslušné oddelenia

Opatrenie: 4.7. Podporovať zriadenia chránených pracovísk, podpora vykonávania odborných činností v zmysle zákona (sociálnej rehabilitácie, nácvik pracovných zručností) potrebných pre prácu v chránených pracoviskách u osôb so zdravotným postihnutím

Charakteristika: Dostupnosť niektorých druhov služieb pre osoby so zdravotným postihnutím, ktoré zvyšujú ich sebestačnosť a umožňujú uplatnenie sa na trhu práce.

Časový rámec:	2018-2025
Cieľová skupina:	osoby so zdravotným postihnutím
Kvantitatívny výstup:	konkrétne aktivity
Sociálna služba v zmysle zákona:	bez špecifikácie
Kapacitné parametre:	bez špecifikácie
Finančné zdroje:	rozpočet mesta, doplnkové zdroje
Zabezpečenie realizácie:	Mestský úrad, jeho príslušné oddelenia

Opatrenie: 4.8. Zabezpečiť ponuku služieb podporujúcich mobilitu a poradenských služieb

Charakteristika: Dostupnosť niektorých druhov služieb pre osoby so zdravotným postihnutím, ktoré zvyšujú ich sebestačnosť a umožňujú uplatnenie sa na trhu práce.

Časový rámec:	2018-2025
Cieľová skupina:	osoby so zdravotným postihnutím
Kvantitatívny výstup:	zoznam druhov služieb pre osoby so ZP
Sociálna služba v zmysle zákona:	bez špecifikácie
Kapacitné parametre:	bez špecifikácie
Finančné zdroje:	rozpočet mesta, doplnkové zdroje
Zabezpečenie realizácie:	Mestský úrad, jeho príslušné oddelenia

F. AKČNÝ PLÁN REALIZÁCIE

Priorita 1		Kvalitné a udržateľné sociálne služby v meste Tvrdosín																															
		Časový rámec (* - základný časový rozsah je štvrťrok)																															
Opatrenie	Popis opatrenia	2018				2019				2020				2021				2022				2023				2024				2025			
		1*	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
1.1.	Rozvoj existujúcich personálnych kapacít v sociálnej oblasti.																																
1.2.	Integrovaný informačný bod o sociálnych službách v meste Tvrdosín																																
1.3.	Podporovať komunitné centrá v jednotlivých komunitách.,																																
1.4.	Podporovať konkrétne formy angažovanosti občanov																																
1.5.	Vzájomná komunikácia pre zdieľanie informácií a vzájomnú spoluprácu poskytovateľov sociálnych služieb																																
Priorita 2		Služby krízovej intervencie																															
		Časový rámec (* - základný časový rozsah je štvrťrok)																															
2.1.	Služby krízovej intervencie – terénna sociálna služba.																																
Priorita 3		Sociálne služby pre rodiny s deťmi																															
		Časový rámec (* - základný časový rozsah je štvrťrok)																															
3.1.	Zriadenie a podpora činnosti mestských detských jaslí.																																
3.2.	Rozvoj osvetových a preventívnych programov pre deti, mládež a rodinu																																
3.3.	Podpora záujmových aktivít pre deti a mládež.																																
3.4.	Podpora záujmových skupín a komunitných centier, ktoré sa venujú aktivitám pre deti a mládež.																																
Priorita 4		Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku																															
		Časový rámec (* - základný časový rozsah je štvrťrok)																															
4.1.	Udržateľnosť a rozšírenie opatrovateľskej služby (terénna forma)																																
4.2.	Rozšírenie sociálnych služieb na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku – denný stacionár																																
4.3.	Rozšírenie sociálnych služieb na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku – rehabilitačné stredisko																																

Komunitný plán sociálnych služieb mesta Tvrdošín na roky 2018 - 2025

[illegible]

G. MONITORING A HODNOTENIE

Komunitné plánovanie sociálnych služieb je dlhodobým procesom. Po spracovaní a schválení strategického dokumentu KPSS v mestskom zastupiteľstve začne **realizačná fáza**, ktorá bude prebiehať v období rokov 2018 až 2025. Táto etapa zahŕňa samotnú **implementáciu stratégie**, t. j. napĺňanie KPSS prostredníctvom realizácie jednotlivých aktivít.

Súčasťou realizačnej fázy bude tiež priebežné **sledovanie (monitoring)** a **vyhodnocovanie plnenia** akčného plánu, spravidla v ročných intervaloch. Pre aktualizáciu akčného plánu je nevyhnutné monitorovanie potrieb občanov mesta zohľadňujúce platné legislatívne prostredie, spoločenské, materiálové, finančné a personálne možnosti samosprávy i ďalších poskytovateľov sociálnych služieb na území mesta.

Komunitný plán sociálnych služieb je základným rozvojovým dokumentom, na ktorý sa musí prihliadať pri profilovaní všetkých rozvojových a rozvoj podporujúcich aktivít v oblasti sociálnych služieb. KPSS je záväzným pre tvorbu rozpočtu mesta a jeho aktivity sú premietnuté do rozpočtu mesta a je základným podkladom pre tvorbu sociálnych projektov. Aktivity navrhnuté v komunitnom pláne mesto priamo realizuje, alebo vytvára a podporuje vytvorenie podmienok na ich realizáciu v spolupráci s neverejnými poskytovateľmi sociálnych služieb. Komunitný plán sociálnych služieb je rozvojový usmerňujúci dokument pre všetky subjekty existujúce či vykonávajúce činnosť na území mesta, ktoré chcú realizovať činnosti sociálneho charakteru. Za implementáciu, aktualizáciu a komunikáciu KPSS sú zodpovedné volené a výkonné orgány samosprávy mesta. Realizácia Komunitného plánu sociálnych služieb v meste Tvrdošín bude pozostávať z realizácie aktivít a konkrétnych opatrení v záujme dosahovania stanovených cieľov.

Riadiace a organizačné zabezpečenie komunitného plánovania

Riadiace a organizačné zabezpečenie implementácie KPSS mesta Tvrdošín na roky 2018 – 2025 bude úlohou **monitorovacej skupiny**. Keďže primárnu zodpovednosť za komunitné plánovanie sociálnych služieb, spracovanie a implementáciu KPSS nesie samospráva, členmi monitorovacej skupiny budú primárne zástupcovia Mesta Tvrdošín, a to volení zástupcovia a zamestnanci oddelenia správneho sociálnych vecí a správy majetku mesta Tvrdošín, ktorí boli zároveň členmi riadiacej skupiny pri tvorbe KPSS. V záujme zachovania participácie aktérov komunitného plánovania v implementačnej fáze, budú súčasťou tímu aj zástupca neverejných poskytovateľov sociálnych služieb a zástupca tretieho sektora.

Návrh zloženia Monitorovacej skupiny pre KPSS mesta Tvrdošín na roky 2018 – 2025

- volený zástupca samosprávy – zástupca primátora,
- vedúca oddelenia správneho, sociálnych vecí a správy majetku mesta Tvrdošín,
- sociálny pracovník mesta Tvrdošín
- zástupcovia pracovnej skupiny,
- zástupca neverejných poskytovateľov sociálnych služieb,

Monitorovacia skupina začne svoju činnosť po schválení KPSS mesta Tvrdošín na roky 2018 – 2025 v Mestskom zastupiteľstve mesta Tvrdošín. Jej hlavnými úlohami bude najmä vypracovanie plánu monitorovacej činnosti, samotné monitorovanie plnenia aktivít vo vzťahu k stanoveným ukazovateľom pre danú aktivitu, vypracovávanie hodnotiacich správ o priebežnom plnení KPSS, ale aj vypracovanie systému riadenia zmien v platnom KPSS a identifikácia rizík počas realizačného obdobia.

Spôsob vyhodnocovania plnenia KPSS

Subjekt vykonávajúci kontrolu	Periodicita	Spôsob vykonania kontroly
Pracovná skupina pre tvorbu KPSS	Každoročne k 31. 12. kalendárneho roka	Priebežná kontrola plnenia ročných akčných plánov počas pravidelných stretnutí pracovnej skupiny
Monitorovacia skupina KPSS	každoročne k 31. 12. kalendárneho roka od roku 2019 do 2025	Spracovanie <i>Informatívnej hodnotiacej správy o priebežnom plnení KPSS</i> – podklady poskytne pracovná skupina a všetky relevantné subjekty
Mestské zastupiteľstvo Mesta Tvrdošín a odborné komisie	každoročne v 1. kvartáli kalendárneho roka od 2019 do 2026	<i>Informatívna hodnotiaca správa o priebežnom plnení KPSS</i> vypracovaná Monitorovacou skupinou KPSS bude predložená na zasadnutie Mestského zastupiteľstva mesta Tvrdošín
Široká verejnosť	počas platnosti KPSS na roky 2018 – 2025	Na oficiálnej webovej stránke mesta Tvrdošín bude každoročne uverejnená spracovaná informatívna správa o priebežnom plnení KPSS. Občania budú mať možnosť pripomienkovať správu elektronickou formou